

ÅRS REDO VISNING

FÖR SVENSKA KYRKANS NATIONELLA NIVÅ

ÅRSREDOVISNING 2012
FÖR SVENSKA KYRKANS NATIONELLA NIVÅ

INNEHÅLL

Ärkebiskopen	4
Generalsekreteraren	7
Fakta om Svenska kyrkan	9
Förvaltningsberättelse	10
Hållbarhetsbokslut	23
Så här styrs Svenska kyrkan	28
Stiften i Svenska kyrkan	29
Kommentarer till ekonomiskt utfall	30
Resultaträkningar	36
Balansräkningar	37
Kassaflödesanalyser	38
Noter	39
Kyrkostyrelsen	54
Revisionsberättelse	57
För dig som vill veta mer	58
Bildgalleri	59

Är religion **FARLIGT?**

HÅLL RELIGIONEN PÅ PLATS! Knappast någon säger det högt, men tankarna finns hos många. Hur förhåller vi oss som kyrkfolk till det? Kan vi stå upp för att religionen har en viktig roll i samhället?

Många tänker att ett icke-religiöst förhållningssätt är det neutrala. Man kan oro sig för att religionsfrihet, då tänkt som trosorganisationers rättigheter, ska ta över andra grundläggande fri- och rättigheter. Och ska nykomna svenskar, som inte förstått sig på vår uppdelning av religiöst och sekulärt, komma hit och vrida utvecklingen tillbaka? Till exempel.

Under det gångna året har många av oss mött dessa frågor. Diskussionerna om skolavslutningar i kyrkan är ett exempel. Ett annat är frågan om böneutrop från en moské i Stockholm. Ett tredje exempel är vanföreställningen om att många av de väpnade konflikter som pågår primärt är religiösa konflikter. Man kan också möta den i Sverige ganska nya uppfattningen att det inte går att vara religiöst troende och seriös naturvetenskapare på samma gång. Till exempel.

LÅT DEN GODA SURDEGEN GENOMSYRA DEGEN

Till sekularisering hör oftast sakralisering. Det heliga blir heligare och mer avskilt och annorlunda. När inte religionen

är lika känd så växer förväntningarna, både inifrån och utifrån, på att kanten på religionen ska bli synligare och skarpare.

Detta är en utmaning för vår evangelisk-lutherska tradition. Den har betonat att det kristna livet levs i vardagslivet och inte i någon avskild församlingssamfundskap. Omsorgen om medmänniskan ska

”Rätt till
andlighet
betyder frihet
till religion.”

inte komma sig av förhoppningar på att Gud ska belöna oss, utan från insikten om att ett ansvarigt liv förutsätter ömsesidig medmänsklig tjänst. Den tjänsten görs både av troende och icke-troende, med samma konsekvenser. Vår tro är att ett liv där nådemedlen – bön, Ord, sakrament – brukas, kan ge kraft till tjänsten, inte att det innebär någon annan sorts tjänst. ”Smeds kall är att smida. Prästs kall är att predika” hette det förr. Alla kan tjäna Gud i sitt vardagsliv. Vår tradi-

tion betonar också att det är centrum för en kristen livshållning, som är ojämförligt mycket viktigare än gränsen för vilka som är innanför eller utanför. Kort sagt: vår tradition stämmer inte riktigt med förväntningarna på att religion är något avgränsat och särskilt. Det är bra att vara klar över det, så att vi inte gång på gång pratar förbi varandra. Vår tradition ser tron som en god surdeg, som kan ändra hela livet utan att själva surdegen alltid syns.

TROENDE ATEISTER

Vi har många troende i vårt land. Till dem hör också ateisterna. Det finns skäl för ateism. För mig har skälen för gudstron övervägt hela livet, mycket utifrån personliga erfarenheter. Men ingen har bevisat sig vare sig ateismens eller gudstrons sanning. Det är inte så att det är vetenskapligt att vara ateist. Ateism eller gudstro är en trosfråga. Vare sig vi är gudstroende eller inte, så är vi inlåsta i vad empiri och rationalitet kan ge oss när vi ska begripa oss på det inomvärldsliga. Sedan kan vi lämna utrymme för om det finns något utanför detta område eller inte och om detta något kan sträcka sig in hit. Frågan om det finns en god makt, i vars hand allt ytterst vilar, måste besvaras i tro, både av ateisten och den troende.

MÄNNISKORÄTT OCH RELIGIONSFRIHET

Deklarationen om de mänskliga rättigheterna (eller med en bättre översättning: deklARATIONEN om den allmängiltiga människorätten) växte fram i skapande samspel med religionerna och med erfarenheter av både totalitarism och frihetlighet. Det är fråga om individers rätt, inte trossystems. Varken rätten till religionsfrihet eller någon annan rättighet är överordnad de andra. Konflikter dem emellan uppstår och de måste avgöras i öppna rättsprocesser. Religionsfrihet har ofta varit en hävstång för politisk frigörelse, även för det demokratiska genombrottet i vårt land!

I ett föga observerat brev under året kritiserade den samlade svenska kristenheten – från ortodoxer och katoliker till pingströrelse – EU:s utrikeskommissionär Catherine Ashton. I brevet framfördes att hon inte såg tillräckligt till individernas religionsfrihet, utan istället till religiösa ledares och trossystems rädsla för att ifrågasättas. Grunden för brevet var alltså individernas rätt till religionsfrihet, precis som i deklARATIONEN om den allmängiltiga människorätten. Under året skrev också alla medlemmarna i Sveriges

interreligiösa råd under en deklARATION, som underströk friheten till och från religion och vikten av att kunna lämna och byta religionstillhörighet. I Interreligiösa rådet finns alla världsreligionerna företrädna genom ledare i Sverige.

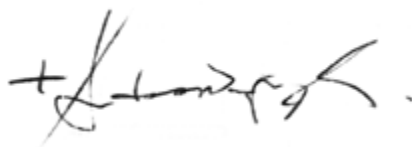
UNDANSTOPPAD RELIGION

KAN BLI VAD SOM HELST

När Skolverket säger att trosbekännelse inte får förekomma på skolavslutningar så kan rektorerna vara lugna. Det har nog aldrig förekommit, någonsin. Däremot har rektorer och präster ofta tillsammans sökt finna det gemensamma område, på vilket skolan och kyrkan befinner sig. Skolan är allmän. Det var länge sedan den var kyrkans. I sin levande tradition förvaltar kyrkan berättelser, erfarenheter, psalmer och upplevelser som kan underlätta och fördjupa förståelsen av dessa gemensamma värden. Dessa lyfter vi upp, men tvingar dem inte på någon. Den som tror att det går att dra en klar gräns mellan religion och tradition har nog trott att både tradition och religion är något fixerat och musealt. De är istället pågående brottningar med livet,

utifrån det vi fått ta över från tidigare, inklusive de bibliska berättelserna, och mötet med nutiden. Sådant kan ingen tvinga på någon i ett modernt samhälle. Bara berätta om och låta andra få smaka av och bedöma. I det öppna.

Förra året inbjöd jag till mötet Barn & Unga. Det handlade om barnets rätt till andlighet. Det överraskar många att det står om detta i barnkonventionen. I den svenska kontexten står religionsfrihet mest för frihet från religion. Det kan bli så med ett auktoritärt religiöst arv. Men rätt till andlighet betyder frihet till religion. Att tänka så kräver omorientering och eftertänksamhet, både hos statens och religionernas företrädare. Svenska kyrkan måste göra sin del.

ANDERS WEJRYD
Ärkebiskop
och ordförande i kyrkostyrelsen

DELA LIV

— dela tro

DET MEST OMTALADE beslutet på nationell nivå 2012 handlade om den lokala nivån. När kyrkomötet bestämde sig för att förändra Svenska kyrkans lokala strukturer, var det ett beslut som ger nya möjligheter för församlingar att samordna sin verksamhet. Dessutom kan det lokala engagemanget stärkas.

”Närhet och samverkan” hette den utredning som föregick beslutet. Genom hela beredningen fanns ambitionen att förena en fungerande lokal gemenskap med en rationell förvaltning. Uppdraget gällde att skapa bästa möjliga organisatoriska förutsättningar, för att församlingar ska kunna fullgöra sin grundläggande uppgift.

Beslutet träder i kraft 2014 och just nu pågår ett intensivt arbete för att genomföra förändringen. Vid kyrkovalet 15 september får Svenska kyrkans 6,5 miljoner medlemmar möjlighet att välja sina företrädare i den nya organisationen.

ADMINISTRATIV SAMVERKAN

Kyrkomötet beslutade också att tillhandahålla ett riktat församlingsbidrag ytterligare ett år. Bidraget introducerades för några år sedan för att församlingar ska kunna genomföra förändringar, som gör det möjligt att effektivisera verksamheten. Många har använt det riktade för-

samlingsbidraget för att finansiera anslutning till Svenska kyrkans gemensamma IT-plattform. Mer administrativ samverkan är att vänta framöver, bland annat kring ekonomi- och lönehantering.

En annan fråga som utretts länge gäller Svenska kyrkans utbildningsorganisation. Nämnden för utbildning, forskning

”Gemensam samverkan är att dela liv.”

och kultur beslutade i mars 2012 att ett utbildningsinstitut i egen regi ska starta hösten 2014. Det ska ge våra blivande diakoner, församlingspedagoger, kyrkomusiker och präster en kyrklig fördjupning i det egna yrket. På utbildningsinstitutet får de fyra yrkesgrupperna ett gemensamt slutår, vilket kommer att förbättra samhörigheten.

Ja, i Svenska kyrkans interna debatter har det talats mycket om struktur och organisation på sistone. Det är egentligen inte så konstigt, när det gäller den nationella nivån. Den är i huvudsak en stödfunktion, för att stift och församlingar så effektivt som möjligt ska kunna arbeta

med sin grundläggande uppgift. Kyrkostyrelsen har en löpande dialog med stifteten om hur detta stöd kan utformas på bästa sätt.

BARNKONSEKVENSANALYSER

I november 2012 antog kyrkomötet en skrivning om barnkonsekvensanalyser, som tas in i kyrkoordningen. Barnkonsekvensanalyser ska göras i beredningskedet av ärenden inför beslut, på alla nivåer. Vidare ska barnens perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys beaktas i församlingens pastorala program. Inför beslutet kom *Handbok för barnkonsekvensanalyser i Svenska kyrkan*.

UNDERVISNING OCH MISSION

Men i grunden handlar kyrkans uppdrag inte om administration. Lite i skymundan av de stora organisationsdiskussionerna beslutade kyrkostyrelsen att genomföra en stor satsning på kyrkans undervisning och mission. Det är en fråga som rör själva grunden för vår existens och kan därför inte skötas enbart från nationell nivå. Det är viktigt för kyrkostyrelsen att vi genomför den tillsammans i hela Svenska kyrkan.

Därför ska det konkreta innehållet utarbetas och genomföras i samarbete mellan den nationella nivån, stifteten och för-

samlingarna. Låt oss hjälpas åt att stärka församlingarnas förmåga att levandegöra den kristna traditionen, på ett sådant sätt att de människor som kommer i kontakt med Svenska kyrkan får möjlighet att tolka sina liv i ljuset av evangeliet.

När vi gör det behöver vi hitta sätt som fungerar i ett samhälle där kunskapen om kristen tro och kyrkans uttryckssätt tunnats ut och där människor, som väl är, vill göra sina livsval på grundval av egen erfarenhet, istället för att följa uppifrån kommande direktiv. Det är en utmaning att med de förutsättningarna ge människor möjlighet att i sina liv få näring från den kristna traditionens texter, bilder och riter.

DELA LIV – DELA TRO

Satsningen kulminerar år 2017 då vi firar att det är 500 år sedan Luther spikade upp sina teser på porten till Wittenbergs slotts-kyrka. Men det är naturligtvis inte en ny idé, inte heller är den bara vår. Det är ett evigt uppdrag för hela Kristi kyrka att sprida evangeliet, på ett sådant sätt att människor kan göra det till sitt.

Vi behöver dela liv. Vi behöver dela tro. Vi behöver få det att hänga ihop. I det arbetet är kyrkans anställda, ideella medarbetare och förtroendevalda nyckelpersoner. Under några år gör vi i Svenska kyrkan en särskild kraftsamling, för att tillsammans stärka vår förmåga.

Allt hänger ihop. När Svenska kyrkan förvaltar och administrerar, utbildar och organiserar, gör vi det för att så effektivt som möjligt kunna fullfölja vår grundläggande uppgift. Gemensam samverkan är att dela liv. Stödfunktioner blir viktiga när de har detta som syfte.

HELÉN OTTOSSON LOVÉN
Generalsekreterare

HÅLLBAR UTVECKLING

Svenska kyrkan ser det etiska perspektivet som en integrerad del i arbetet med hållbar utveckling, vilket bland annat återspeglas i vår finanspolicy. Kapitalförvaltningen är en viktig del av vårt påverkansarbete, och policyn har antagits av alla stift. Hållbar utveckling förknippas ofta med klimatfrågan, men är mer än så. Det handlar om rättvisa ekonomiska strukturer och jordbruk som inte utarmar jorden. Etik och värderingar är väsentliga element för att utveckla nya institutioner och strukturer

för politik och marknad. Detta är något vi har med oss inte minst i kontakterna med våra partner i Syd. I februari 2013 blev Svenska kyrkan, som första svenska organisation, certifierad enligt HAP Standard 2010. Slutrevisionen ägde rum i november 2012. För att minska vår egen miljöpåverkan gör vi fortsatta satsningar på den gemensamma IT-plattformen, och vi använder oss alltmer av videokonferenser. Prioriterade utmaningar för framtiden är det fortsatta arbetet för att minska resandet och pappersanvändningen. Ytterli-

gare en är att fortsätta det etiska arbetet inom kapitalförvaltningen genom att sprida Ethos-fonderna. Vi vill också verka för en miljömedveten kultur hos Svenska kyrkans medarbetare, både på jobbet och privat. När det gäller den strategiska inriktningen vill vi i än högre grad svara upp mot behov och förväntningar hos stift och församlingar. Vi redovisar vårt hållbarhetsarbete enligt GRI:s standard. Se vidare läsning i vårt hållbarhetsboksut på sida 24.

FAKTA OM Svenska kyrkan

- Svenska kyrkan består av 1 439 församlingar och 31 utlandsförsamlingar (2012). Församlingens uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission.
- Svenska kyrkan har knappt 6,5 miljoner medlemmar, cirka 70 procent av befolkningen. I kyrkans 13 stift varierar andelen medlemmar mellan 60 och 80 procent.
- Under 2012 firades omkring 410 000 gudstjänster med nästan 16 miljoner deltagare. En tredjedel av gudstjänsterna är dop, konfirmation, vigsel och begravning.
- I omkring 5 200 körer sjunger 96 000 människor i alla åldrar.
- Antalet kyrkor och kapell som ägs av Svenska kyrkan uppgår till 3 381, av dem är 2 953 skyddade av kulturminneslagen. Av dessa är 115 uppförda efter 1940, varav 35 efter år 2000.
- Besökare i Svenska kyrkans öppna verksamhet för barn och unga 0–19 år var 1,9 miljoner under 2012.
- Närmare 31 000 ungdomar konfirmerades under året.
- Svenska kyrkans internationella arbete samlade in sammanlagt 153 miljoner kronor. Kyrkan fick utöver detta 183 miljoner kronor från främst Sida och EU för sina internationella insatser.
- Verksamheten på nationell nivå utförs till största delen vid kyrkokansliet i Uppsala med knappt 300 anställda. Utomlands arbetar drygt 100 personer.
- Det finns 22 000 anställda och 35 000 förtroendevalda i Svenska kyrkan. Därutöver engagerar sig många ideellt.
- Verksamheten i församlingarna finansieras till största delen av kyrkoavgiften. 89 procent av avgiften går till den lokala församlingen, 11 procent till stiftet och den nationella nivån.
- Det bokförda värdet på Svenska kyrkans samlade tillgångar var 2011*, 38 miljarder kronor. En del av tillgångarna, som värdepapper, ger avkastning, medan till exempel kyrkobyggnaderna medför stora kostnader. Den ekonomiska förvaltningen sker med etisk hänsyn och med krav på god avkastning.

* Uppgifter för år 2012 finns i juni 2013.

Förvaltnings BERÄTTELSE

UPPDRAGET

Det evangelisk-lutherska trossamfundet Svenska kyrkan rymmer en rik mångfald av verksamhet, som uttrycker den grundläggande tro, bekännelse och lära som Svenska kyrkan står för. Den primära enheten är församlingen, vars grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Regionalt framträder Svenska kyrkan som stift med uppgift att främja och ha tillsyn över församlingslivet.

Den nationella nivån, vars verksamhet denna årsredovisning avser, tar ansvar för kyrkans gemensamma angelägenheter. Det gäller i inomkyrklig normgivning, överprövning av beslut, gemensam information, utbildning, samråd samt ekumeniska relationer, internationell diakoni och mission. Till uppgiften hör också att vara kyrkans röst utåt såväl i det svenska samhället som internationellt.

ORGANISATIONEN

Verksamheten på den nationella nivån bedrivs i det registrerade Trossamfundet Svenska kyrkan. Högsta beslutande organ är kyrkomötet, vars 251 ledamöter sammanträder varje år. Kyrkomötet utser en kyrkostyrelse för en period om fyra år. Årkebiskopen är ordförande. Kyrkostyrelsen är Svenska kyrkans högsta ansvariga organ när kyrkomötet inte är samlat. Den leder och samordnar förvaltningen av den nationella nivåns uppgifter. Kyrkostyrelsen handlägger ärenden enligt bestämmelser i kyrkoordningen, beslutar i alla övergripande och löpande frågor på nationell nivå och företräder Svenska kyrkan. Kyrkostyrelsen är kyrkomötets beredande och verkställande organ. Det betyder att kyrkostyrelsen kan lägga fram förslag i olika frågor genom skrivelser till kyrkomötet. Den ska också verkställa de uppdrag som kyrkomötet ger.

Direkt utsedda av kyrkomötet är även läronämnden, Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, Svenska kyrkans valprövningsnämnd, Svenska kyrkans överklagandenämnd, nämnden för utbildning, forskning och kultur samt nämnden för internationell mission och diakoni. Kyrkostyrelsen utser rådet för Svenska kyrkan i utlandet, kapitalförvaltningsrådet och Samiska rådet inom Svenska kyrkan för beredning inom specifika områden. Kyrkostyrelsen ansvarar för all övergripande verksamhet, men en nämnd eller ett råd kan ha avgörande inflytande i vissa specifika frågor. Kyrkokansliet i Uppsala är organiserat i sju avdelningar och två sekretariat, som genomför verksamheten på den nationella nivån. Varje del leds av en chef och verksamheten kan vara knuten till ett eller flera styrorgan (nämnder eller råd) utöver kyrkostyrelsen. Kyrkokansliets arbete leds av en generalsekreterare.

KONCERNEN

Svenska kyrkans nationella nivå utgör en koncern, som förutom moderföretaget består av Svenska kyrkans förvaltningsaktiebolag och det vilande dotterföretaget Svenska kyrkans utbildningsaktiebolag. Förvaltningsaktiebolaget äger och förvaltar fastigheten Fjärdingen 15:2 i Uppsala, som tillgodoser kyrkokansliets huvudsakliga behov av kontorslokaler. I koncernredovisningen ingår intresseföretagen Fairtrade Sverige AB och Berling Media AB.

ÅRET SOM GICK

Omvärld och relationer

ÄRKEBISKOPENS RESOR OCH OFFICIELLA BESÖK, ETT URVAL

26 januari	Besök av påvens sändebud nuntie Emil Paul Tscherrig
6 februari	Besök av Marockos ambassadör Yahdih Bouchaab
13 februari	Besök av biskop Thomas från koptiska kyrkan, Egypten
23 februari	Medverkan i Utrikespolitiska institutets seminarium om svensk vapenexport
12–13 mars	Nordiskt primatmöte i Köpenhamn
4 maj	Besök av generalsekreteraren i Evangelisk lutherska kyrkan i Tanzania, Erasto Kamihanda
4 juni	Besök av Sydafrikas ambassadör Mandisa Dona Marasha
13 september	Besök av kardinal Ravasi, Katolska kyrkan
5 oktober	Besök av biskop Munib Younan, Palestina
14 november	Besök av Konferensen för Europeiska kyrkors generalsekreterare Guy Liagre
4 december	Besök av en egyptisk delegation av sex parlamentariker, även besök hos regeringen
18 december	Besök av Israels ambassadör Isaac Bachman

NY BISKOP

Svenska kyrkan fick en ny biskop under 2012. Den 26 augusti vigdes Åke Bonnier till biskop för Skara stift. Vigningsguds-

tjänsten i Uppsala domkyrka leddes av ärkebiskop Anders Wejryd, i närvaro av bland andra Västergötlands hertiginna, kronprinsessan Victoria.

NYTT BISKOPSBREV

I början av året kom ett nytt biskopsbrev: *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext. Ett brev från Svenska kyrkans biskopar*. I ärkebiskopens förord anges förhoppningen att detta biskopsbrev må bli ett redskap för att fördjupa och underlätta möten mellan människor, liksom mellan samfund och religioner. Biskopsbrevet trycktes i 12 000 exemplar. Det finns också tillgängligt på Svenska kyrkans webbplats: www.svenskakyrkan.se/biskopsmotet

PRINSESSDOP

Den 22 maj 2012 döptes prinsessan Estelle av ärkebiskop Anders Wejryd, i Slottskyrkan. I sitt doptal underströk ärkebiskopen att alla människor är likställda i dopet: ”Alla är ni ett i Kristus Jesus” (Gal 3:28), och Jesu löfte att vara med ”alla dagar till tidens slut”.

Dopet inlemmar också den som döps i en gemenskap som sträcker sig genom historien och över hela världen. Guds hjälp behövs för att hålla människovärdet starkt, förklarade ärkebiskopen, och värdet ligger inte i makt eller framgång.

– Varje dop slutar med att den som har döpts välsignas. Genom dopet kan vi lita på att vi kommer att bli bevarade av Gud vad som än händer. I livet möter vi allt möjligt svårt och ont, men välsignelsen talar om för oss att den döpte aldrig är ensam – hur livet än blir.

EKUMENISKA KONTAKTER

Reformationen

Reformationen innebar mycket mer än Luthers kritik av sin tids kyrka. Reformrande vindar blåste genom hela Europa under 1500-talet. En ökad betoning av den enskilda människans religiösa myndighet, uttryckt som det allmänna prästadömet, ställde krav på läskunnighet och tillgång till undervisning för alla. Individens frihet utvecklades som ideal och levde vidare också utanför kyrkan. Under året har planeringen startat för hur Svenska kyrkan ska fira 500 år av reformation. En webbplats där alla stift kan bidra med sina aktiviteter har upprättats (<http://www.svenskakyrkan.se/reformationsjubileum2017>).

Lutherska världsförbundet

Lutherska världsförbundet (LVF) förbereder firandet av 500 år av reformation vilket kulminerar 2017. Svenska kyrkan samarbetar nära med LVF vad gäller att uppmärksamma det reformatoriska arvet i både kyrkor och samhällen. Inom europaregionen har konsultationer och fördjupning i frågan om lokal, praktisk diakoni genomförts. Frågor som ”Hur ser de diakonala behoven och förmågorna ut i de lutherska kyrkorna i Europa idag?” och ”Hur kan vi inspireras av och lära av varandra?”. Resultatet publiceras under 2013. Svenska kyrkan har varit aktiv och deltagit i denna process.

LVF har 147 medlemskyrkor i 79 länder med totalt 70 miljoner medlemmar. Biskop Antje Jackelén företräder Svenska kyrkan i rådsförsamlingen. Svenska kyrkan är genom sin medlemsavgift och sina anslag till LVF:s olika verksamheter – främst till det stora, internationella biståndsarbetet vilket LVF är huvudman för – en av LVF:s största finansierare.

Mekane Yesus kyrkan

Svenska kyrkan har en långvarig relation med Mekane Yesus kyrkan i Etiopien. Den evangelisk-lutherska kyrkan i USA

(ELCA) har liksom Svenska kyrkan öppnat för att präster med homosexuell läggning kan få tjänstgöra och par av samma kön kan leva samman. Våra synsätt har kritiserats som obibliska. Samtal har pågått under flera år. I januari 2013 bekräftades vid Mekane Yesus kyrkans generalförsamling att kyrkan bryter nattvardsgemenskapen med ELCA och Svenska kyrkan och säger upp partneravtalen. Detta påverkar nattvardsgemenskapen inom Lutherska Världsförbundet vilket gör att samtal nu förs mellan alla fyra parterna; Mekane Yesus, LVF, ELCA och Svenska kyrkan.

Borgågemenskapen

Borgågemenskapen, som består av lutherska kyrkor i Norden och Baltikum samt anglikanska kyrkor på de brittiska öarna, ordnade i mars en konsultation i Uppsala om migration och diasporakyrkor, det vill säga kyrkor utanför hemlandet. I september hölls en konferens i Köpenhamn med temat Sakramenten i kyrkans mission. Särskilt dopstrategierna i folkkyrkorna och konfirmationens roll visar på utmaningar för Borgågemenskapen i framtiden.

Evangeliska kyrkan i Tyskland

Inom ramen för överenskommelsen om kyrkogemenskap med Evangeliska kyrkan i Tyskland ägde en ledarkonferens rum i Uppsala i maj.

Kyrkornas världsråd

Svenska kyrkan har tagit emot två viktiga dokument som Kyrkornas världsråd (KV) har skickat till medlemskyrkorna. Ett handlar om kyrkan, *Kyrkan – på väg mot en gemensam vision*, det andra om mission, *Tillsammans för livet: Mission och evangelisation i en värld under förändring*. Medlemskyrkorna uppmanas att på olika sätt sprida och diskutera dessa skrifter, som kommer att uppmärksammas på generalförsamlingen i Busan, Sydkorea, november 2013. KV har 350 medlemskyrkor i 110 länder och samlar 500 miljoner kristna. Ärkebiskopen är ledamot i KV:s exekutivkommitté. Dokumenten översätts till svenska och kommer att finnas tillgängliga på hemsidan för Sveriges kristna råd: www.skr.org.

SVERIGES KRISTNA RÅD 20 ÅR

I maj hölls i Jönköping gemensamt årsmöte för Sveriges kristna råd (SKR) och Svenska missionsrådet. SKR har firat 20-årsjubileum under året och Missionsrådet 100 år. Med anledning av SKR:s jubileum utgavs skriften *Kyrkorna tillsammans. 20 år med Sveriges kristna råd*. Den innehåller berättelser om rådets historia, beskrivning av dess verksamhet och personliga reflektioner om vad SKR har betytt för de olika kyrkotraditionerna.

Gemensam framtid

Under 2012 inleddes samtal med Gemensam framtid, som har bildats av Svenska missionskyrkan, Metodistkyrkan i Sverige

och Svenska baptistsamfundet. Syftet är att inventera tidigare erfarenheter av lokalekumenisk samverkan, analysera teologiska frågor och föreslå förutsättningar för fortsatt lokalekumenisk samverkan i framtiden.

Samtal med ortodoxa och orientalisk ortodoxa kyrkor

Svenska kyrkan bjuder in ortodoxa och orientalisk ortodoxa kyrkor i Sverige till årliga samtalsdagar. Det är en viktig mötesplats för samtal över traditionsgränser. I år diskuterades biskopsbrevet *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext*.

EKUMENIKEN I KYRKOORDNINGEN

Kyrkomötet godkände under andra sessionen i november ett förslag till nytt kapitel i kyrkoordningen om Svenska kyrkans ekumeniska engagemang. Den nya 14:e avdelningen *Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund* består av en inledning med en teologisk motivering till detta engagemang och kapitel 59, som dels reglerar övergripande frågor, dels hänvisar till regleringen av ekumeniska frågor på andra ställen i kyrkoordningen.

INTERNATIONELLT ARBETE – BISTÅND

ACT

Svenska kyrkans internationella arbete är en del av ACT-alliansen, Action by Churches Together, ett globalt samarbete mellan kyrkor och organisationer för katastrofinsatser, utvecklings- och påverkansarbete.

Stöd till klimatanpassning i Bangladesh

Bangladesh drabbas hårt av cykloner och översvämningar. Det är en del av ett extremare väder, till följd av ett förändrat klimat. Genom Svenska kyrkans partner Rangpur Dinajpur Rural Services har människor fått stöd att höja upp sina hustomter, stärka sina brunnar och latriner, odla tåligare rissorter och organisera sig i katastrofhanteringskommittéer. Under 2012 fick 2 400 familjer stöd i att anpassa sig till ett förändrat klimat.

Rabbiner för mänskliga rättigheter

Svenska kyrkan fortsatte under 2012 sitt stöd till Rabbiner för mänskliga rättigheter (RHR) och deras arbete för att ge palestinska bönder tillgång till mark. RHR arbetar dels med juridiskt stöd till palestinska landägare och dels med opinionsbildning gentemot myndigheter och den israeliska allmänheten.

Rent vatten i norra Uganda

Under kriget i Uganda mot Herrens Motståndarmé förstördes mängder av brunnar, både av regeringen och av rebellerna. När människor nu återvänder till sina hembyar är tillgången till rent vatten det största problemet. Det leder till upprepade utbrott av kolera och hepatit. Från 2010 till 2012 har Svenska kyrkan tillsammans med sin partner Lutherska Världsförbundet (LVF)

borrat 41 brunnar som gett 11 000 människor tillgång till rent vatten. Nu fortsätter arbetet för rent vatten och god sanitet i norra Uganda. Det är en grundförutsättning för att människor ska kunna skapa sig värdiga liv.

Maskulinitetskurs i Guatemala

I Centralamerika har Svenska kyrkan genom sin partner LVF arrangerat kurser i maskulinitet. En av deltagarna Henrique Caal berättar: "Innan kursen var jag som många andra män omkring mig. Jag saknade respekt för min hustru och mina barn. Kursen har motiverat mig att skicka barnen till skolan, att hjälpa till mer hemma." Både män och kvinnor har utbildats i rättighetsfrågor.

HUMANITÄRT ARBETE

Syriska flyktingar i Jordanien

I slutet av 2012 hade omkring 200 000 människor flytt från Syrien över gränsen till Jordanien. Många av dem flydde till lägret Za'atari nära gränsen. Samtidigt närmade sig vintern och kylan gjorde tillvaron extra svår. Svenska kyrkans internationella arbete gav stöd med bland annat varma vinterkläder, skolmaterial, startpaket för nyfödda, uppvärmning och bränsle. I slutet av året utökades stödet till de jordanska samhällen, som tagit emot många flyktingar.

Flyktingarbete i Sahelregionen

Under våren 2012 eskalerade torkan och matbristen i Sahelregionen i västra Afrika. Samtidigt drev politiska oroligheter i Mali många människor på flykt till bland annat Mauretania och Burkina Faso. Svenska kyrkan gav på kort sikt stöd till matpaket för barn, gravida, hiv-positiva och äldre och på längre sikt stöd till grönsaksodling, bättre bevattning och

självförsörjningsprojekt. FN ansvarar för flyktinglägret Mberé i Mauretanium tillsammans med ACT-alliansen. Svenska kyrkan skickade under 2012 personal, som hjälpte till att organisera flyktingarbetet på ett ansvarsfullt sätt, där flyktingarna själva blir delaktiga i arbetet.

Fortsatta konflikter i världens yngsta land Sydsudan

När Sydsudan blev självständigt 9 juli 2011 delades Afrikas största land i två. Flera frågor är fortfarande olösta – bland annat gränsdragningen, tillgången till olja, Nilens vatten och skydd för minoriteter. I flera stater pågår väpnade konflikter. Svenska kyrkan gav under 2012 stöd till långsiktigt arbete för fred, försoning och försörjning och till humanitära insatser för människor i områden särskilt drabbade av konflikterna.

Utsänd personal

Under 2012 hade Svenska kyrkan 23 långtidsutsända i bland annat Israel/Palestina, Etiopien, Tanzania, Sydafrika, Colombia och Kina. Under året gjordes även 15 kortare personalinsatser i bland annat Haiti, Mauretanium, Tchad, Sydsudan och Jordanien.

Bidrag från Sida

Under 2012 erhöll Svenska kyrkan 70 miljoner kronor i ökade anslag från Sidas anslagspost till det civila samhället. 32 miljoner av dessa kom från regeringens särskilda barn- och ungdomssatsning. Svenska kyrkan erhöll dessa extra pengar för att jobba riktat med att förbättra barns och ungas förutsättningar och livssituation, vilket gjorts i bland annat Kambodja, Djibouti och Palestina. Resterande 38 miljoner kronor var avsedda för att stärka det civila samhället och har använts bland annat till ett pilotprojekt om hälsa, genus och teologi.

Praktikantprogrammet – en möjlighet att stärka den svenska resursbasen

Det sedan länge väletablerade utbytesprogrammet *Ung i den världsvida kyrkan* är ett gott exempel på ömsesidiga partnerrelationer. Utbytets mål är att ge unga människor möjlighet att mötas och dela erfarenheter, reflektera över tro och kyrkans uppdrag i världen och genom sina möten synliggöra den världsvida kyrkans gemenskap. En nyhet för 2012 var att Svenska kyrkan för första gången kunde erbjuda stiftens en möjlighet att sända ut praktikanter till partner i syd genom Sidas *praktikantprogram för yngre personer*.

Partnerkonsultationer

Den strategiska planeringen av Svenska kyrkans internationella arbete sker i nära dialog med de partner, vars arbete vi stödjer. Under 2012 ägde därför ett flertal partnerkonsultationer rum i södra Afrika, på Afrikas horn, i Centralamerika, Östasien, Sydamerika, östra Afrika och i Mellanöstern, men också med Lutherska världsförbundet och Kyrkornas världsråd. Syftet var att på ett strukturerat sätt hämta in synpunkter på Svenska

kyrkans internationella arbetes inriktning, vision, uppdrag och värderingar. Konsultationerna har också varit ett led i att följa upp arbetet med ansvar och kvalitet inom den internationella verksamheten. Det är ett kvalitetsarbete som utmynnat i att Svenska kyrkan som första svenska organisation blev certifierad enligt den internationella kvalitetsstandarden HAP 2010 i början av 2013. Under de sammanlagt nio konsultationerna var totalt 60 organisationer med 120 representanter involverade och sammanlagt 30 personer från Svenska kyrkan deltog.

CERTIFIERAD SOM ANSVARSFULL BISTÅNDSAKTÖR

I november 2012 genomgick Svenska kyrkans internationella arbete en bedömning för att bli HAP-certifierad. HAP International, som står för Humanitarian Accountability Partnership International, bildades 2003 på initiativ av humanitära organisationer, som en fristående organisation för kvalitetssäkring och ansvarsfrågor. I februari 2013 meddelades att Svenska kyrkans internationella arbete, som första svenska organisation, blivit HAP-certifierad. Det innebär att arbetet lever upp till hårda krav på öppenhet, transparens, personalens kompetens och viljan att ständigt lära och förbättra. En annan viktig del handlar om att inbjuda partner och de människor som tar del av projekten till delaktighet och möjliggöra för människor att framföra klagomål på verksamheten.

VÄRLDENS FEST

Världens fest är Svenska kyrkans återkommande möte om internationellt arbete. I år hölls den i Malmö i september. Under *Världens fest* arrangerades gudstjänster, kulturprogram, publika arrangemang, föreläsningar och seminarier. Dagarna avslutades med en fredsmanifestation med 3 500 deltagare i centrala Malmö. Under mötet användes ljus som stöpts av överblivna ljusstumpar, blommor som odlats giftfritt och ekologiska omläpplade. Syftet med mötet var att, med Svenska kyrkans internationella arbete i fokus, manifestera Svenska kyrkans samhörighet med den världsvida kyrkan. Festen skulle synliggöra och väcka intresse för Svenska kyrkans internationella arbete, för en bred allmänhet.

FASTEKAMPANJEN

Allt för att utrota hungern var tema för fastekampanjen 2012, som hade särskilt fokus på jämställdhet och jordbruk. Projekt från Uganda och Kambodja lyftes fram som exempel från verksamheten. Insamlingsresultatet blev 37,9 miljoner kronor, och vi fick in 4 000 nya givare.

JULKAMPANJEN 2012–2013

Ge alla barn en framtid utan våld var namnet på julkampanjen, vars tema ska gälla i tre år. För att skapa en tydligare kampanjprofil för Svenska kyrkans internationella arbete, fick julkampanjen ett nytt manér mer likt fastekampanjens. Som projekt-

KYRKOHANDBOKEN

Svenska kyrkan vill värna det levande lokala gudstjänstlivet och våra gemensamma uttryck för tro. Den pågående revideringen av *Den svenska kyrkohandboken del I*, som innehåller ordningar för gudstjänster, exempelvis högmässa, dop- och begravningsgudstjänst, har lett fram till ett kyrkohandboks-förslag, som prövas sedan första söndagen i advent 2012 fram till domssöndagen 2013. Bland de utsedda remissinstanserna finns omkring 35 procent av Svenska kyrkans församlingar. Remissvaren från församlingar, stift och andra instanser kommer att ligga till grund för utarbetandet av ett slutgiltigt förslag till ny kyrkohandbok, som behandlas av kyrkomötet 2015. I samband med revideringen ägde även en workshop kring dopgudstjänsten rum, då ett tiotal personer från kyrkor i Afrika, Asien och Latinamerika samlades. Detta för att revideringen också skulle ta in synpunkter från andra kyrkors representanter.

UTBILDNING FÖR FRAMTIDEN

Svenska kyrkan verkar i en värld som ständigt förändras och måste rusta sig för att möta framtidens utmaningar. För att kunna bedriva en verksamhet med hög kvalitet behövs professionella och välutbildade medarbetare. Därför beslöts 2012 om hur utbildningen för diakon, församlingspedagog, kyrkomusiker och präst ska se ut från och med hösten 2013. Beslutet handlar både om vilken universitets-, högskole- eller folkhögskoleutbildning som krävs, och om pastoralteologisk utbildning för samtliga dessa kategorier. För diakoner gäller att man ska ha en kandidatexamen med huvudområde socialt arbete, psykologi/socialpsykologi eller vårdvetenskap, församlingspedagoger ska ha en lärarutbildning, kyrkomusiker utbildas 2½ år vid folkhögskola eller 3–5 år vid musikhögskola och präster ska ha en teologie magister examen. Den pastoralteologiska utbildningen ges vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut, som startar sin verksamhet hösten 2014.

BARN OCH UNGA

Ärkebiskopens möte

Hur kan Svenska kyrkan tillsammans med andra arbeta för barns rättigheter? Det diskuterades i seminarier och estradprogram under ärkebiskopens möte på Uppsala Konsert & Kongress den 16–17 november. Ärkebiskop Anders Wejryd hade bjudit in till en kraftsamling med fokus på barn och unga och på kyrkans uppgift att ge människor möjlighet att höra om och ta ställning till evangelium. Viktiga frågor, engagerade människor och stor glädje fyllde mötet.

Medverkade gjorde bland andra barn- och äldreminister Maria Larsson; barnombudsmannen Fredrik Malmberg; Kattis Ahlström, generalsekreterare för Barnens Rätt I Samhället (BRIS), HM Drottningen och integrationsminister Erik Ullenhag. Det fanns även ett internationella programinslag där representanter från Svenska kyrkans samarbetspartner i andra

länder deltog i seminarier med utgångspunkten att en förändring är möjlig. Mötet avrundade samtidigt programmet *Barn och unga 0–18 år i Svenska kyrkan* som arbetat sedan 2009.

Det ekumeniska ungdomsmötet *UngEk* som anordnades som en del av ärkebiskopens möte samlade 25 ungdomar som i olika ekumeniska och internationella sammanhang representerat Svenska kyrkan. Under två dagar diskuterades kyrkosyn, utmaningar för Svenska kyrkan, ungdomars engagemang och inflytande. Mötet utmynnande i förändringsförslag för det ekumeniska arbetet på nationell nivå, initierande av en nätdiskussion om kyrkosyn och ekumenik på www.svenskakyrkan.se. Nästa *UngEk* planeras till 2014.

EN KYRKA I RÖRELSE – SVENSKA KYRKAN I UTLANDET

Till OS och Paralympics i London 2012 gjorde Svenska kyrkan en stor satsning för att möta och finnas till hands för svenskar på plats. Mobila team rörde sig på stan, runt OS-arenorna och på de stora samlingsplatserna. I Londonförsamlingens lokaler erbjöds café och gemenskap. Sociala medier användes på ett strategiskt sätt. Till de mobila teamen hade medarbetare från stift och församlingar från hela Sverige rekryterats. Dessa volontärer fick en inblick i hur Svenska kyrkan i utlandet arbetar. De fick pröva ett nytt sätt att vara kyrka, som kan användas även på hemmaplan. Syftet med satsningen var att synliggöra en närvarande, öppen och hoppningivande kyrka under OS och Paralympics 2012. Arbetet skedde i ekumenisk samverkan och med ett diakonalt förhållningssätt. De mobila teamen mötte 5 000 personer och caféerna hade 1 600 besökare.

Ett annat exempel på det flexibla arbetssätt som Svenska kyrkan i utlandet ofta använder är Nattvandringarna på Cypern. Tillsammans med den svenska församlingen i Ayia Napa finns frivilliga medarbetare från Visby stift till hands mitt i vimlet för ungdomar och andra, som behöver stöd och hjälp under de mest hektiska turistmånaderna. Nattvandrarerna erbjuder vatten att dricka, samtal och hjälp. Denna insats har fått stor uppmärksamhet på Cypern och kyrkan har fått ett officiellt tack från stadens borgmästare.

För Svenska kyrkan i utlandet har sammanräknat 75 personer varit utsända under 2012.

DIAKONINS MÅNAD

Inspirationsmaterialet för församlingarnas arbete med diakonins månad 2012 hade temat ”Brobygge – om solidaritet mellan generationerna”. Här fanns berättelser från olika sammanhang där människor byggt broar. Flera handlade om möten med äldre människor. Med berättelserna vill vi bidra till Europaårets syfte: *Äldreåret ska öka medvetenheten om att äldre människors insatser är en samhällsinvestering och en tillgång. Tanken är också att öka kunskapen om aktiviteter och insatser som främjar ett aktivt åldrande. Året ska bidra till att underlätta skapandet av en kultur för aktivt åldrande i Europa där grunden är ett samhälle för alla åldrar.* Viktigt för en sann brobygg-

gare är respekten för den andres erfarenheter, kunskap och känslor. Brobygge kan vara en form av diakoni. Det handlar om socialt arbete, på Kristi uppdrag. *Diakoni är uppdraget till kyrkan grundad i Kristi kärlek, att genom delaktighet, respekt och ömsesidig solidaritet möta varandra i utsatta livssituationer.*

KYRKOANTIKVARISK ERSÄTTNING

2012 års konferens om det kyrkliga kulturarvet hölls i april. *Professionell förvaltning och ideellt engagemang* var temat för konferensen som arrangerades av Svenska kyrkan och Riksantikvarieämbetet i samarbete med Västerås stift. Under 2012 användes totalt 450 miljoner kronor i statlig kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) vilket var 19 miljoner kronor mer än 2011. KAE finansierar cirka en fjärdedel av kostnaden för underhåll av och investeringar i kyrkobyggnaderna. Kyrkostyrelsen beslutade under året om fördelning av 617 miljoner kronor för 2013. Under hösten påbörjades arbetet inför Kontrollstation 2014, den avstämning som sker med staten vart femte år om den kyrkoantikvariska ersättningen.

FLERSPRÅKIGT ARBETE

Svenska kyrkan har arbetat med att uppmärksamma romers situation och inkludering av romer i kyrkolivet. Ärkebiskopen bjöd till ett seminarium där representanter för romska grupper, Svenska kyrkan, forskare och integrationsminister samlades. En kartläggning av arbetet med romer och resande i Svenska kyrkan gjordes under hösten. Som en del i kyrkokansliets satsning på sverigefinsk kommunikation publicerades två tidningar för denna målgrupp. I juni beslutade kyrkostyrelsen om en rad åtgärder för att främja och utveckla det flerspråkiga arbetet inom Svenska kyrkan. Detta rör särskilt arbetet på minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och det svenska teckenspråket. Under hösten 2012 gjordes en inventering i dialog med stifteten, för att identifiera utmaningar och precisera behovet av stödinsatser i det teckenspråkiga arbetet. Vidare genomfördes en förstudie i syfte att se hur tjänsten Jourhavande präst ska kunna utökas för att omfatta internet och inte bara telefon. Om nödvändiga beslut fattas kan Svenska kyrkan börja med själavård på nätet under 2014.

PROJEKT MÄNNISKOVÄRDE

Projekt Människovärde, som startade 2010, drivs i samarbete med Sensus och Svenska Kyrkans Unga. Under 2012 inleddes en större utbildningsinsats inom projektet för att utbilda ”ambassadörer”; en särskilt engagerad grupp av företrädesvis unga människor som ytterligare stärks i sin tro och i sin roll att kunna vara opinionsbildare och leda bearbetning av frågor kring människovärde, främlingsfientlighet och rasism i en församling, i andra sammanhang, och i det offentliga rummet. Satsningen fortsätter 2013.

Svenska kyrkan driver sedan 1991 *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar* tillsammans med Amnesty, Caritas, Rådda barnen och Svenskt frikyrkosamråd. Byrån erbjuder kostnadsfri ekonomisk rådgivning i ärenden som rör exempelvis asyl, familjeåterförening och svenskt medborgarskap. Med utgångspunkt i de enskilda ärendena granskar också byrån hur lagstiftning och internationella överenskommelser tolkas och tillämpas.

SVENSKA KYRKANS FILMPRIS

Svenska kyrkans filmpris om 50 000 kronor går årligen till en film som har premiär under året. Filmen ska hålla hög konstnärlig kvalitet och synliggöra existentiella, rättvise- och sociala frågor i berättelse och uttryck.

Svenska kyrkans filmpris 2012 gick till komedin *Flimmer*. Med värme och finurlighet skildrar filmen den mänskliga komedin. När mörkret blir som djupast är befrielsen nära!

Svenska kyrkans ungdomsfilmpris 2012 gick till *The Giants (Les Géants)* i regi av Bouli Lanners. Filmen handlar om tre unga killars äventyr under en sommar utan föräldrar. Juryn beskriver filmen som ”en bitterljuv saga” som skapar ”en smittande känsla av befrielse och tilltro till det som är värdefullt i livet”.

Film utgör en viktig del av samtidskulturen. Den tar upp frågor om hur det är att vara människa och hur vi orienterar oss i tillvaron. Svenska kyrkan deltar i samtalet om vår tids livsfrågor genom filmpriser, medverkan på filmfestivaler, och genom filmarbete i församlingarna.

Nordiskt Kyrkomusiksymposium 2012

Nordiskt kyrkomusiksymposium hölls i Reykjavik på Island i september 2012. Symposiet hade 500 deltagare varav hälften från Sverige. Temat för symposiet var *Gudstjänst i det nya århundradet*.

KOMMUNIKATION

Nyckeln belönad med Svenska Publishing priset

Publikationen *Nyckeln till Svenska kyrkan – en skrift om organisation, verksamhet och ekonomi 2011*, belönades under hösten 2012 med Svenska Publishing-priset, i kategorin Rapporter. Publishing-priset är Sveriges mest heltäckande grafiska kommunikationstävling. Huvudman för tävlingen är AGI, Aktuell Grafisk Information.

Bok- och bibliotek i Göteborg

Svenska kyrkan är bokmässans största samarbetspartner. Under namnet *Se människan* arrangeras ett omfattande scenprogram. Omkring 10 500 personer besökte montern och scenprogrammen 2012. Cirka 2 000 deltog i seminarier och andra tillhörande kulturella evenemang. Den mest besökta utställningen under mässan var *Se Tranströmer* med 20 fotografers tolkningar av poetens verk. Svenska kyrkan vill genom sin närvaro på Bokmässan bereda utrymme för möten och skeenden inom konsten, kulturen och samhällslivet som kan bidra till nya utblickar och vidgade vyer.

Temat för 2012 var *Poeter och profeter*. Bland gästerna märktes bland andra Ingrid Betancour och Tomas Tranströmer. Ett 40-tal seminarier sändes i Svenska kyrkan Play.

Almedalsveckan

Huvudtema för Svenska kyrkans närvaro vid Almedalsveckan var *För allas lika värde*. Flera av Svenska kyrkans företrädare var med i debatter och på twitter under 2012 års Almedalsvecka. Svenska kyrkan stod bakom 20 seminarier och arrangemang som samlade 1 400 personer. Nikodemussamtalen i Visby domkyrka var välbesökta. Ledande representanter för riksdagspartierna kom till samtalen i domkyrkan.

Exempel på seminarier:

Viskningar och rop – Hur ska barnets röst bli hörd? Hur kan vuxenvärlden lyssna till barn och unga på ett strukturerat sätt som kan leda vidare? Hur kan föräldrar, skola, organisationer och myndigheter hitta kanaler för att kunna lyssna till barnets berättelse? *Romer från Balkan – andra klassens asylsökande?* Amnestys studie 2011 visar att romer utsätts för generaliserande bedömningar med stora brister.

Administrativ samverkan

GEMENSAMMA SYSTEM OCH ADMINISTRATIVT STÖD

Tillsammans med stiftens tar den nationella nivån ett ökande ansvar för att administrativa samordningslösningar utvecklas och etableras. Den utveckling som nu sker innebär att Gemensam IT-plattform, (GIP), nu genomförs i 12 av stiftens. Vid utgången av 2012 var drygt 3 700 användare anslutna till GIP och under 2013 och 2014 beräknas ytterligare 4 000 användare per år anslutas till GIP. Detta innebär att GIP omfattar närmare 12 000 användare vid utgången av 2014.

Under 2012 har också utvecklingen av den gemensamma telefoniplattformen (GTP) fortsatt. GTP implementeras nu med framgång i allt fler stift. Den utveckling som sker av såväl GIP som GTP möjliggörs genom det samverkansarbete som Riktat församlingsbidrag skapat förutsättningar för.

Projektet Gemensamt administrativt stöd (GAS) inleddes under första kvartalet 2012 och har till syfte att ge förutsättningar för ökad och utvecklad administrativ samverkan i Svenska kyrkan.

Detta sker genom att vi gör mer lika, använder samma applikationsstöd och utför de administrativa processerna strukturerat och samordnat. Målet är att projektet ska bidra till att frigöra ökat resursutrymme för Svenska kyrkans grundläggande uppgift.

Projektets tidsplan innebär att den första etapp, som handlar om ekonomi- och löneadministration, ska vara avslutad och att en rapport med förslag ska vara klar i juni 2013.

Projektet bedrivs i nära samverkan med stiftet och i Skara, Stockholms och Luleå stift förbereds eller pågår redan pilotprojekt i anslutning till GAS.

NYA SYSTEM OCH REGISTER

I januari 2013 kom Svenska kyrkans kyrkobyggnadsregister, KBR, i en ny version och i ett nytt utseende. I juni togs det nationella inventarieregistret Sacer i drift.

Det administrativa systemet Kyrksams första etapp lanserades i maj 2012 och ska ersätta Organisationsregistret och verksamhetsregistret i Kbok under 2014. I en samordnad upphandling för hela Svenska kyrkan har kyrkostyrelsen sedan sommaren 2012 samarbetat med Metria för att tillhandahålla digitala kartor över Sverige.

Normering, tillsyn och förvaltning

KYRKOMÖTET

Kyrkomötet, som är Svenska kyrkans högsta beslutande organ, samlades i Uppsala under två höstsessioner. I närvaro av bland andra kungaparet öppnades årets kyrkomöte den 25 september av ordförande Gunnar Sibbmark. Till kyrkomötet hade 62 motioner lämnats in av ledamöter och fem skrivelser från kyrkostyrelsen. Bland ärendena uppmärksammades framför allt frågan om Svenska kyrkans framtida struktur.

UTREDNINGAR OCH REMISSVAR

I serien Svenska kyrkans utredningar har följande tillkommit under året:

2012:1 2011 års kollektutredning

2012:2 Förslag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan (Förslag del 1, Förklaringar till förslag del 1 och Musikvolym del 1)

Kyrkostyrelsen har svarat på följande remisser under året:

- Delbetänkande *På jakt efter den goda affären – analys och erfarenheter av den offentliga upphandlingen* (SOU 2011:73), från Socialdepartementet.
- Departementspromemorian *Hälso- och sjukvård till personer som vistas i Sverige utan tillstånd*, från Socialdepartementet.
- *Utredningen om allemansrätt*, från Naturvårdsverket.
- *Förslag till föreskrifter avseende verkställigheten av 4 kap. lagen (1988:959) om kulturminnen m.m.* från Riksantikvarieämbetet.
- *Förslag till reform av Den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2013*, från Landsbygdsdepartementet.

- Promemorian *Ny hantering av begravnings- och kyrkoavgifter*, från Finansdepartementet.
- Rapporten *Upphävande av behövlig ledningsrätt (LM-rapport 2011:4)*, från Justitiedepartementet.
- *Förslag till EU-förordning om stadga för europeiska stiftelser*, från Justitiedepartementet.
- Betänkandet *Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott* (SOU 2012:44), från Justitiedepartementet.
- Betänkandet *Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap* (SOU 2012:35), från Justitiedepartementet.
- Betänkandet *Internationellt stöd vid kriser* (SOU 2012:29), från Försvarsdepartementet.
- Kulturmiljöutredningens betänkande *Kulturmiljöarbete i en ny tid* (SOU 2012:37), från Kulturdepartementet.
- *Förslag till kapitel 11 och kapitel 12 om finansiella instrument (K3)*, från Bokföringsnämnden.
- *Förslag till nytt allmänt råd med tillhörande utlåtande om byte mellan K-regelverk*, från Bokföringsnämnden.

SVENSKA KYRKANS PÅVERKANSARBETE

Att påverka bolag som aktieägare

Utifrån alla människors lika värde och rätt vill Svenska kyrkan aktivt ta ställning i frågor som rör hållbar utveckling, fred, demokrati och mänskliga rättigheter. Svenska kyrkans internationella påverkansarbete riktas gentemot ekonomiska och politiska beslutsfattare i Sverige, EU och FN och syftar till långsiktig hållbar förändring.

Den nationella nivån i Svenska kyrkan har genom sin finanspolicy en tydlig hållbarhetsinriktning på sin förvaltning. Denna väg har valts både av etiska skäl och för att vi tror att det är välmotiverat ur ett finansiellt perspektiv. Vi väljer bort bolag som till exempel tillverkar vapen och tobak, och som bryter mot internationella normer.

Svenska kyrkan äger aktier i flera telekombolag vars produkter och tjänster har stor möjlighet att bidra till demokrati och utveckling. Dessvärre missbrukas tekniken ibland av förtryckande regimer som försöker kontrollera medborgare och tysta frihetssträvanden med hjälp av övervakning och censur. 2011 valde Svenska kyrkan att bli medlem i flerpartsinitiativet *The Global Network Initiative* (GNI), där företag, investerare, forskare och människorättsorganisationer gemensamt verkar för rätten till integritet och yttrandefrihet.

Under 2012 har kraftig kritik riktats mot TeliaSonera, när det gäller bolagets verksamheter i Centralasien. Kritiken gäller inte bara yttrandefrihet och integritet, utan också anklagelser om korruption bland annat när bolaget etablerade sig i Uzbekistan 2007. Vid årsskiftet pågick fortfarande en förundersökning om fallet. På grund av bristande förtroende för bolaget, efter en längre tids dialog, valde Svenska kyrkans nationella nivå i februari 2013 att sälja aktierna i bolaget i väntan på att ny vd och styrelse klargör hur de kommer att hantera historiska och framtida risker.

Under 2012 fick Svenska kyrkan också information om dataföretaget Hewlett-Packards kopplingar till vägspärrar och bosättningar på palestinsk ockuperad mark. Då företaget varken gett Svenska kyrkan tillräcklig information eller visat intresse för en dialog i frågan beslöt man under slutet av året att avyttra innehavet.

Läs mer om arbetet med ansvarsfulla investeringar på www.svenskakyrkan.se/ansvarsfullainvesteringar

Internationell vapenhandel

Tillsammans med över 60 kyrkor och organisationer deltar Svenska kyrkan i Kyrkornas världsråds kampanj för ett bärkraftigt internationellt vapenavtal, Arms Trade Treaty (ATT). Svenska kyrkan anser att kriterier bör finnas som bland annat förbjuder överföringar, om det finns en allvarlig risk att vapnen kommer att användas för kränkningar av mänskliga rättigheter. I juli 2012 deltog Svenska kyrkan vid förhandlingskonferensen i FN i New York. Delegationen träffade en rad olika länder och framförde sitt budskap.

Pengar i handen

I början av 2010 bestämdes att Svenska kyrkan särskilt skulle lyfta frågan om sociala trygghetssystem. Syftet är att bland annat påverka Sveriges inställning och därmed agerande som biståndsgivare och aktör i internationella diskussioner. Arbetet är långsiktigt och förankras i aktuell forskning, vilken publicerades i vår publikation *Pengar i handen – en antologi om sociala trygghetssystem som medel för att bekämpa fattigdom och hunger*. Som komplement till antologin har även en illustrerad kortversion publicerats. Under 2012 har metoden uppmärksammat av såväl UD- som Sida-tjänstemän samt av riksdagspartier. *Pengar i handen* belönades med 2012 års FUF-pris (Föreningen för Utvecklingsfrågor).

KRISSAMORDNING

Under 2012 har riktlinjer för krisberedskap vid stora arrangemang tagits fram. Vidare slöts ett avtal med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap angående Svenska kyrkans deltagande i den nationella Stödstyrkan, där 18 präster ingår i personalpoolen. Krissamordningen har initierat frågor om Svenska kyrkans begravningsansvar, kapacitet och samverkan vid katastrofer. Samtal har inletts med Svenska kyrkans nationella nivå, Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, begravningsrådet samt Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund.

PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR

Kyrkostyrelsens uppgift att ha tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångar innebär även att ge råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen. I detta ligger att minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftet för samråd om förvaltningen. Kyrkostyrelsen har också rätt att utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen. I oktober 2012 genomfördes ett samråd. Vindkraftens förutsättningar, hållbart skogsbruk och onoterade innehav var ämnen som togs upp under dagen. Under året utfärdade kyrkostyrelsen sin första bestämmelse rörande prästlönetillgångarnas förvaltning. Denna bestämmelse tar sikte på att realiserade vinster i förvaltningen inte ska äventyras genom återinvestering i nya, riskfyllda placeringar.

SVENSKA KYRKANS FRAMTIDA STRUKTUR

Som ett resultat av utredningen Närhet och samverkan (2011:2), beslutade kyrkomötet 2012 om ny lokal organisation från 2014:

- På den lokala nivån ska det finnas församlingar med egen ekonomi och ansvar för alla församlingens uppgifter.
- Alternativt kan församlingar bilda ett gemensamt pastorat med ansvar för ekonomi, personal, fastighetsförvaltning och begravningsverksamhet samt övergripande ansvar för församlingarnas grundläggande uppgift.
- Beslutande organ i pastorat och i församlingar, som inte ingår i ett pastorat, är kyrkofullmäktige, som utses i direkta val.
- Styrelse i pastorat och i församlingar, som inte ingår i ett pastorat, är kyrkorådet, som väljs av kyrkofullmäktige.
- För församlingar som ingår i ett pastorat ska pastoratets kyrkofullmäktige också välja ett församlingsråd. Inför valet ska ett nomineringsmöte hållas med församlingens röstberättigade medlemmar.
- Församlingsrådet ansvarar för gudstjänstlivets utformning och utveckling i församlingen, men kyrkorådet kan också delegera andra uppgifter till församlingsrådet.
- Det ska finnas en gemensam församlingsinstruktion för församlingarna i ett pastorat. Där redovisas hur ansvaret för den grundläggande uppgiften fördelas mellan församlingarna och pastoratet.

Publikationer i urval

- *Svenska kyrkans öppna verksamhet för barn 0–3 år* är en skrift som tar upp Svenska kyrkans arbete med de små barnen med bland annat tabeller, siffror och diagram. Den öppna verksamheten för barn 0–3 år och deras föräldrar har under det senaste decenniet varit en av Svenska kyrkans snabbast växande verksamheter räknat i antal deltagare. Mellan åren 2001 och 2011 har den öppna verksamheten ökat med 30 procent.

- *Svenska kyrkans möte med barnet 0–6 år* är ett dokument som bland annat vänder sig till politiker och andra beslutsfattare inom svensk barnomsorg. Skriften anger en riktning för församlingens möten med barnet. Den anger även vad föräldrar och barn kan förvänta sig i mötet med Svenska kyrkan. Utgångspunkten är att barnet har en särställning i kristen tro och i dokumentet presenteras en sammanhållen syn på teologi, pedagogik och arbetsätt.

- *En tid fylld av mening - En studie av konfirmandtiden som meningsbärare bland dagens unga*. I denna studie har vi gjort en genomgång av ungdomsgenerationernas förändrade livssituation, som han sett i förhållande till Svenska kyrkans konfirmandarbete. Han beskriver rekryteringen och vilka som konfirmeras, liksom vilka som inte gör det. Boken tar upp konfirmationens betydelse och ställning, som bärare av mening bland dagens unga.

- *Handbok för barnkonsekvensanalyser* Kyrkomötet 2012 beslutade att en skrivning om barnkonsekvensanalyser skulle införas i kyrkoordningen att gälla från 1 januari 2013. Det är angeläget att barnkonsekvensanalyser blir en naturlig del i det beredande och beslutande arbetet i Svenska kyrkan på alla nivåer. Som en hjälp i det arbetet har skriften *Handbok för barnkonsekvensanalyser i Svenska kyrkan* tagits fram. Handboken innehåller texter om FN:s barnkonvention och hur barnkonsekvensanalyser kan göras liksom handfasta råd kring arbetet.

- *Att predika en tradition. Om tro och teologisk literacy*. För att en tradition ska förbli levande måste den användas. Vi använder det tekniska begreppet ”literacy” för att belysa hur Svenska kyrkans tro formuleras idag. Med ”literacy” menas mer än att kunna läsa, det innefattar att kunna uppfatta, tolka och kommunicera meningen med vad som sägs. Eftersom tro och tradition inte är något en gång för alla givet, behöver vi teologisk literacy. Boken handlar om hur dagens präster utvecklar och kommunicerar Svenska kyrkans tradition.

- *Medlem 2010. En teologisk kommentar*. I den analyseras de fritt formulerade svaren, som gavs i undersökningen *Medlem 2010*. Vad sägs om relationen mellan att bevara traditionen och förändra den? Hur kan enkätsvaren tolkas utifrån Luthersk tradition och människosyn? Vad är det att vara folkkyrka i Sverige idag? Är det möjligt att betrakta kristen tradition som en struktur för ”erkännande”, något som enligt några nutida tänkare är nödvändigt för att kunna utveckla en samhällsgemenskap?

- *Exploring a Heritage. Evangelical Lutheran Churches in the North*. Ett första resultat från en studie av luthersk kyrkoidentitet runt om i världen har publicerats. I boken diskuterar ett antal forskare från Danmark, Norge, Island och Sverige luthersk identitet, vad som är de största utmaningarna för folkkyrkorna just nu, kvinnors situation samt hur folkkyrkorna påverkas av den evangelikala och karismatiska expansionen runt om i världen.

- *Nyckeln till Svenska kyrkan – en skrift om organisation, verksamhet och ekonomi 2012*. Denna årligen utkommande skrift presenterar ett kunskapsunderlag, som kan vara ett stöd vid beslut och kan bidra till vidare reflektion bland kyrkans frivilliga, förtroendevalda och anställda.

- *Folkmordet på Armenier – sett med svenska ögon*. Boken besvarar frågan om vad man visste i Sverige vid tiden för folkmordet på armenier 1915–16. Materialet i de svenska arkiven lyfts fram genom brev, rapporter och böcker från diplomater, missionärer, resenärer och författare. Det är en tydlig bild som växer fram om ett folkmord på armenier och andra kristna grupper i det osmanska riket.

HÅLLBARHETS- BOKSLUT 2012

OM SVENSKA KYRKANS HÅLLBARHETS- BOKSLUT

Arbetet för en mer hållbar utveckling är centralt för Svenska kyrkans uppdrag och verksamhet. Det är kanske särskilt framträdande inom den internationella verksamheten, det sociala arbetet och den etiska kapitalförvaltningen. Svenska kyrkans hållbarhetsarbete vilar på två principer, som är grundläggande för kristen tro och etik. Principerna uttrycker dels att alla människor är lika mycket värda och dels att människan som förvaltare av Guds gåvor har ett ansvar, både gentemot andra människor och gentemot skapelsen i stort. Den egna verksamheten bidrar dock till bland annat utsläpp av växthusgaser. Eftersom Svenska kyrkan stödjer projekt i samhällen med utbredd fattigdom och svaga kontrollsystem, föreligger även risk för korruption och förskingring. Svenska kyrkan måste därför alltid agera proaktivt samt följa upp och syna den egna verksamhetens påverkan på miljö och människor. Som ett led i detta arbete upprättar den nationella nivån för tredje året i följd en hållbarhetsredovisning enligt GRI:s redovisningsramverk* (se sida 52 för GRI-index).

2011 års hållbarhetsredovisning benämndes som Grönt bokslut. För att tydliggöra att Svenska kyrkans hållbarhetsbegrepp innefattar såväl miljömässiga som sociala och ekonomiska aspekter, har vi valt att kalla 2012 års redovisning för Hållbarhetsbokslut. Redovisningen fokuserar på hur den nationella nivån arbetar för att minimera den egna verksamhetens potentiellt negativa inverkan på en hållbar utveckling.

STYRNING AV HÅLLBARHETSARBETET

Det är kyrkostyrelsen som ansvarar för Svenska kyrkans hållbarhetsarbete på nationell nivå, och för att ett hållbarhetsperspektiv ska genomsyra hela verksamheten. Det innebär att nationell nivå:

- tillhandahåller stöd till stiftens i deras arbete med hållbar utveckling,
- stödjer biståndsprojekt som bidrar till ett hållbart samhälle,
- bidrar till människors förmåga att kräva och försvara sina rättigheter och sin värdighet,
- arbetar för att alla medarbetare ska känna engagemang för ett hållbart samhälle,
- satsar på medarbetares hälsa och balans i livet,
- arbetar för att våra leverantörer ska leva upp till våra riktlinjer
- samt kontrollerar att våra kapitalplaceringar sker utifrån hållbar utveckling och etisk hänsyn.

Hållbar utveckling ska vara en integrerad del i verksamhetsstyrningen. Inom den internationella verksamheten kommer detta till uttryck genom att:

- Svenska kyrkan och våra partner är aktiva i det civila samhället för uthållig hushållning av naturresurser och för människors rätt till goda livsbetingelser.
- Svenska kyrkan och våra partner är aktiva aktörer i det civila samhället för rättvisa, säkra, fredliga och demokratiska samhällen.

* Global Reporting Initiative (GRI) är en nätverksbaserad organisation, som har utvecklat ett ramverk för hållbarhetsredovisning. Det vill säga ett sätt för företag och organisationer att redovisa sin ekonomiska, miljömässiga och sociala påverkan. Ramverket är internationellt erkänt och är det mest tillämpade på området. Det finns tre möjliga redovisningsnivåer: A, B och C, där C är den lägsta nivån. Mer information finns på www.globalreporting.org/Home.

Det strategiska arbetet syftar till att utveckla verksamhetsinriktningen utifrån de övergripande målen. Målen och de strategiska planerna konkretiseras i treårsplanering, budget och nyckeltal – vilket medför att konkreta aktiviteter för att främja hållbar utveckling planeras, genomförs och följs upp. Policies och det interna regelverket är en väsentlig del av styrningen.

Intern uppförandekod

Svenska kyrkan på nationell nivå har en uppförandekod som medarbetarna ska följa. Koden är fastställd av generalsekretären och innehåller information om Svenska kyrkans ställningstagande vad gäller lagkrav, maktutövning, korruption och pornografi. Medarbetare ska följa svensk lagstiftning. För medarbetare som befinner sig utomlands ska svensk lagstiftning vara vägledande, samtidigt som lokala lagar, internationella konventioner och regelverk ska följas. Koden slår vidare fast att Svenska kyrkans medarbetare aldrig får utnyttja sin maktposition på ett otillåtet sätt och får inte under några omständigheter medverka till korruption genom att ge eller ta emot mutor. Arbetsplatsen och all teknisk utrustning ska vara fri från pornografiskt material.

Uppförandekoden kommuniceras till medarbetarna via intranätet.

Finanspolicy för en etisk kapitalförvaltning

Den nationella nivåns finanspolicy följer FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (Principles for Responsible Investment, PRI). Det innebär att våra placeringar ska präglas av hänsyn till och respekt för miljö, mänskliga rättigheter och arbetsförhållanden, men även god bolagsstyrning. Se Svenska kyrkans Rapport om ansvarsfulla investeringar, för mer information om förvaltningen av Svenska kyrkans kapital. Det finns även information att tillgå på www.svenskakyrkan.se (Om Svenska kyrkan/ Ekonomi och finans).

Policy mot korruption och förskingring

Svenska kyrkans internationella verksamhet måste kunna hantera risk för korruption och förskingring, även under svåra omständigheter. Svenska kyrkan har en nolltoleranspolicy mot korruption och förskingring. Vi har utvecklat en praktisk anti-korruptionsguide, som gjorts känd för våra medarbetare och för partner.

Under tiden som Svenska kyrkan stödjer ett projekt har våra internationella handläggare tät kontakt med den aktuella partnern. Det underlättar för upptäckten av oegentligheter och brister i administrationen. Kontroller sker fortlöpande, och vi tar alltid del av partners redovisning av projekt och samlad ekonomi.

Vid tecken på korruption påbörjar Svenska kyrkan en utredning. Om misstanken som föreligger är allvarlig, kan fortsatta utbetalningar omedelbart stoppas. Svenska kyrkan informerar även samarbetspartner i projektet och andra svenska finansiärer (Sida), samt inleder samtal med den aktuella partnern.

KLIMATRÄTTVISA

Svenska kyrkans hållning är att klimatfrågan är en global rättvisefråga. Det är industriländerna som har släppt ut den absoluta merparten av de växthusgaser som värmer klimatet idag. Fattiga människor i utvecklingsländerna bidrar minst till de globala utsläppen, men drabbas hårdast av klimatförändringens negativa effekter.

Idag finns det en rad organisationer och företag som erbjuder olika former av klimatkompensation. Den vanligaste modellen går ut på att köparen kvittar sina koldioxidutsläpp mot investeringar i till exempel energibesparande teknik eller trädplanteringar i utvecklingsländer. Tanken är att utsläppen på så vis ska neutraliseras. Det är dock svårt och förknippat med höga kostnader att fastställa den exakta mängden minskade koldioxidutsläpp som klimatkompensationsprojekten faktiskt uppnår. Därtill riskerar kompensationsstanken att fördröja en nödvändig livsstilsförändring, då den ger en illusion av att det är acceptabelt att exempelvis flyga, så länge var och en betalar för sig.

Svenska kyrkan har utvecklat verktyget Klimaträttvisa, som ett alternativ till sådan klimatkompensation. Klimaträttvisa utlovar inte att utsläppen neutraliseras genom att en tredje part minskar sina utsläpp. Istället uppmanar initiativet Klimaträttvisa till att man både ska betala för sina utsläpp, genom att stödja människor som drabbas av klimatförändringarna, och därtill minska sina egna utsläpp. Priset på ett kilo koldioxid är satt så pass högt att det ska påskynda en livsstilsförändring. Svenska kyrkan har satt priset på ett kilo koldioxid till 1 kr, vilket motsvarar Sveriges koldioxidskatt. För varje krona går 50 öre till klimatprojekt, inom ramen för Svenska kyrkans internationella arbete. Dessa klimatprojekt leder ibland till utsläppsminskningar, men fokus ligger oftast på att bidra till klimatanpassningen. Resterande 50 öre ska användas till att minska den egna verksamhetens miljöpåverkan. Det vill säga till att stimulera ett ändrat beteende.

På www.svenskakyrkan.se/klimatrattvisa erbjuds individer en möjlighet att dels beräkna sina egna utsläpp, och dels att bidra till Klimaträttvisa.

I de fall där en misstanke om korruption eller allvarliga administrativa brister kan bekräftas, inleder Svenska kyrkan samtal om återbetalning av utbetalade medel. Svenska kyrkan kan även i sin tur bli tvungen att återbetala medel, som inte gått till utlovat ändamål.

Upphandlingspolicy

Svenska kyrkans arbete för en hållbar och rättvis utveckling ställer höga krav på de företag, som vi ingår avtal med. Den nationella nivåns upphandlingspolicy slår fast att all upphandling ska ske utifrån tre principer: affärsmässighet, människors lika värde och gott förvaltarskap. I praktiken innebär det att kyrkan enbart ska upphandla och sluta avtal med företag som uppträder ansvarsfullt mot sina anställda, samhälle och miljö. Företagen ska också följa internationella avtal med syfte att skydda människor och miljö.

Resepolicy

Den nationella nivåns resepolicy säger att våra tjänsteresor ska ske med hänsyn till miljömässig och social påverkan, samt på ett kostnadseffektivt sätt. I praktiken betyder det att våra medarbetare alltid ska överväga möjligheten att resa med tåg eller buss framför flyg, men med hänsyn till tid och avstånd. Allmänna kommunikationsmedel ska om möjligt alltid nyttjas framför taxi och bil.

Externa policys och Svenska kyrkans medlemskap i HAP

Svenska kyrkans nationella nivå följer Röda korsets och ACT-alliansens uppförandekoder. ACT-alliansens medarbetare har ett särskilt etiskt ansvar gentemot de människor som tar del av ACT:s humanitära program och utvecklingsprogram. I humanitära krissituationer är den drabbade befolkningen ofta beroende av de humanitära organisationerna för sina grundläggande behov. ACT-alliansens uppförandekod ska hjälpa organisationens medarbetare att förstå vilket etiskt ansvar de har, och hur de ska uppträda för att förhindra sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande, alla former av trakasserier, bedrägeri och korruption, överträdelse av säkerhetsföreskrifter och oetiska affärsmetoder. Uppförandekoden ska undertecknas av Svenska kyrkans medarbetare vars arbete på ett eller annat sätt berör den internationella verksamheten.

Sedan den 1 januari 2011 är Svenska kyrkan medlem i HAP International (Humanitarian Accountability Partnership International). HAP är bistandssektorns första självreglerande organ och organisationen ställer höga krav på sina medlemmars trovärdighet och styrning. Medlemskapet innebär att den internationella verksamheten har åtagit sig att följa HAP:s principer om ansvarstagande och ansvarsutkrävande gentemot våra partner, målgrupper och övriga intressenter. I februari 2013 blev Svenska kyrkan, som första svenska organisation certifierad, enligt HAP Standard 2010. Förberedelserna inför detta har pågått sedan 2011, men arbetet intensifierades under 2012 och

slutrevisionen ägde rum i november. Certifieringen innebär att Svenska kyrkan lever upp till HAP:s riktlinjer för transparens, personalkompetens och uppföljning. Det betyder också att Svenska kyrkan inbjuder till deltagande i lärandeprocesser samt möjliggör för människor att framföra sina synpunkter på verksamheten. Mer information om Svenska kyrkans klagomåls-hanteringssystem finns att tillgå på webben: www.svenskakyrkan.se (Internationellt arbete, sök på "klagomål").

DET KLIMATSMARTA KONTORET

El och uppvärmning

En betydande del av den totala energiförbrukningen i Sverige sker i byggnader. Det gäller även för Svenska kyrkans nationella nivå. Frågor som rör uppvärmning och el är således centrala för verksamhetens hållbarhetsarbete. Sedan 2011 köper den nationella nivån el, som bär Naturskyddsföreningens märkning "Bra miljöval". Märkningen innebär att all el är baserad på förnybara energikällor (i vårt fall 100 % vattenkraft), har en låg miljöpåverkan och tar hänsyn till biologisk mångfald.

Klimatkompenserat papper och minskade utskrifter

Sedan 2011 använder Svenska kyrkans nationella nivå klimatkompenserat papper. Det betyder att det i priset på det papper som vi köper ingår en avgift, som oavkortat går till plantering av träd i södra Afrika. Om den nationella nivån istället skulle ha köpt in icke klimatkompenserat papper skulle pappersförbrukningen under 2012 ha genererat cirka 1 136 kg CO₂. Se sida 52 för beräkningsgrunder.

För att minska den nationella nivåns pappersförbrukning infördes under hösten 2012 ett system med "follow me print-utskrifter". Det innebär att samtliga utskrifter skickas till en gemensam kö. Personen som skriver ut måste logga in på en valfri nätverksskrivare för att få sin utskrift. Efter en övergångsperiod kommer möjligheten till direktutskrifter helt att upphöra.

Som ytterligare en åtgärd för att spara energi och papper har den nationella nivåns skrivare dubbelsidiga utskrifter som standardinställning. Sedan 2011 använder bl. a. kyrkostyrelsens arbetsutskott läsplattor.

Grön IT

IT har potentiellt både en positiv och en negativ miljöpåverkan. IT-lösningar kan ersätta miljökrävande processer såsom resor, men produktion och användning av IT- och telekomprodukter ger upphov till cirka 2 procent av världens totala koldioxidutsläpp. För att minska energiförbrukningen arbetar Svenska kyrkans nationella nivå tillsammans med stiftet för att implementera en Gemensam IT-plattform, GIP. Lösningen innebär att många av våra användare inte kommer att behöva en dator. Istället kommer programvaran att finnas på en central server, som nås via en så kallad tunn klient. En tunn klient har längre livstid än en traditionell dator och förbrukar avsevärt mindre energi.

I samband med implementeringen av GIP har drygt 70 procent av Svenska kyrkans ekonomiska enheter IT-inventerats. Analysen av det sammanställda materialet tyder på att församlingar och samfälligheter kan minska sin elförbrukning från IT med uppemot 50 procent. Under 2012 anslöt sig 71 enheter och vid årsskiftet var 119 enheter med 3 400 användare anslutna. 2011 genomfördes en kartläggning av våra IT-leverantörer, i syfte att undersöka hur dessa arbetar med miljö och mänskliga rättigheter. Under 2012 har samtal förts med dem med fortsatt fokus på miljö och mänskliga rättigheter.

För att minska den nationella nivån totala koldioxidutsläpp uppmuntrar vi användningen av videokonferenser. Under 2012 ökade antalet möten med vårt videokonferenssystem med nästan 28 procent. Inom Svenska kyrkan finns för närvarande 38 installationer av videokonferenssystemet.

Miljösmart resande

Sedan 2011 betalar Svenska kyrkans nationella nivå en klimatavgift om en krona per utsläppt kilo CO₂. För varje krona går 50 öre till klimatprojekt inom ramen för Svenska kyrkans internationella arbete. Resterande 50 öre används till att minska den egna verksamhetens miljöpåverkan. Mer information om Svenska kyrkans syn på klimatkompensation och klimaträttvisa finns på sida 25 och på svenskakyrkan.se/klimatrattvisa.

För 2012 års klimatpengar har två videokonferenssystem köpts in. Svenska kyrkans nationella nivå har sedan tidigare två system. De nya installationerna sker i två större konferensrum. På så vis kan ännu fler deltagare vara med i konferenserna.

Under 2012 ökade resandet med nästan 14 procent. Vi är en organisation som är verksam i många länder, vilket fordrar ett visst resande. Vi fortsätter att styra för att minska resandet, och för att fler av våra medarbetare ska välja videokonferenser när det är möjligt. Ett minskat resande kräver att en beteendeförändring kommer till stånd, vilket kan ta lite tid.

EL OCH UPPVÄRMNING (SVERIGE)

	2012	2011
<i>Ägda fastigheter</i>		
El till verksamhet och fastighet (kWh/m ²)	79	83
Fjärrvärme (kWh/m ²)	60	61
CO ₂ till luft (kg/ m ²) på grund av fjärrvärme*	10,2	12
<i>Hyrda fastigheter</i>		
El till verksamhet och fastighet (kWh/m ²)	43	51

*Se sida 52 för beräkningsgrunder.

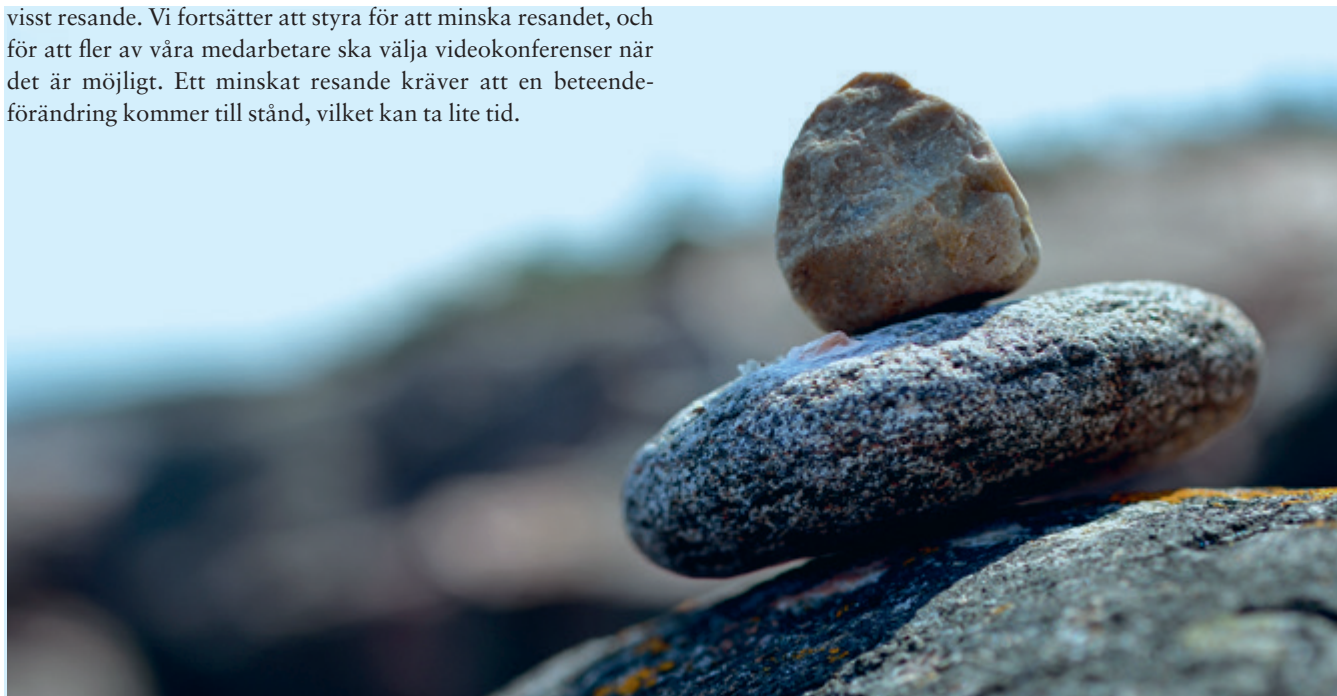
PAPPER

	2012	2011
Kopieringspapper (kg/person)	27	35
Returpapper wellpapp (kg/person)	13	-

RESOR

	2012	2011
Tågresor (km/person)	2 572	2 210
CO ₂ till luft på grund av tågresor, totalt (kg)*	2	1,8
Flygresor (km/person)	27 977	24 569
CO ₂ till luft på grund av flygresor, totalt (ton)*	1 372	1 231

*Se sida 52 för beräkningsgrunder.

SÅ HÄR STYRS SVENSKA KYRKAN (2012)

FÖRSAMLINGSNIVÅ

Firar gudstjänst, bedriver undervisning samt utövar diakoni och mission.

KYRKOVAL

DIREKTA VAL TILL ALLA NIVÅER I SVENSKA KYRKAN VART FJÄRDE ÅR.

SAMFÄLLDA KYRKOFULLMÄKTIGE

HÖGSTA BESLUTANDE ORGAN I SAMFÄLLIGHETEN. EN SAMFÄLLIGHET ÄR EN SAMVERKAN MELLAN FÖRSAMLINGAR, MED GEMENSAM EKONOMI OCH ADMINISTRATION.

KYRKOFULLMÄKTIGE*

HÖGSTA BESLUTANDE ORGAN I FÖRSAMLINGEN.

KYRKONÄMND

VERKSTÄLLANDE ORGAN.

KYRKORÅD

VERKSTÄLLANDE ORGAN.

* I en församling som ingår i en samfällighet kan valet i stället gälla direktvalt kyrkoråd.

STIFTSNIVÅ

Främjar och har tillsyn över församlingarna. Samordnar verksamhet i stiftet.

KYRKOVAL

DIREKTA VAL TILL ALLA NIVÅER I SVENSKA KYRKAN VART FJÄRDE ÅR.

STIFTSFULLMÄKTIGE

HÖGSTA BESLUTANDE ORGAN I STIFTET.

DOMKAPITEL

PRÖVAR BEHÖRIGHET FÖR PRÄSTER OCH DIAKONER SAMT BESLUT SOM ÖVERKLAGAS. BISKOPEN ÄR ORDFÖRANDE.

STIFTSSTYRELSE

STIFTETS FÖRVALTANDE OCH VERKSTÄLLANDE ORGAN. BISKOPEN ÄR ORDFÖRANDE.

NATIONELL NIVÅ

Ansvarar för Svenska kyrkans gemensamma angelägenheter och företräder kyrkan nationellt och internationellt.

KYRKOVAL

DIREKTA VAL TILL ALLA NIVÅER I SVENSKA KYRKAN VART FJÄRDE ÅR.

KYRKOMÖTET

SVENSKA KYRKANS HÖGSTA BESLUTANDE ORGAN.

BISKOPSMÖTET

BISKOPARNA SAMRÅDER OM GEMENSAMMA FRÅGOR.

KYRKOSTYRELSEN

LEDER OCH SAMORDNAR DEN NATIONELLA NIVÅNS UPPGIFTER. ÄRKEBISKOPEN ÄR ORDFÖRANDE.

DE KYRKLIGA NÄMNDERNA

Svenska kyrkans struktur kommer att förändras fr o m 2014.

STIFTEN I SVENSKA KYRKAN

Svenska kyrkan bestod 2012 av 13 stift indelade i totalt 1 439 församlingar i Sverige och 31 församlingar utomlands. Närmare 70 % av Sveriges befolkning var medlemmar i Svenska kyrkan. Här nedan syns Sveriges 14 biskopar.

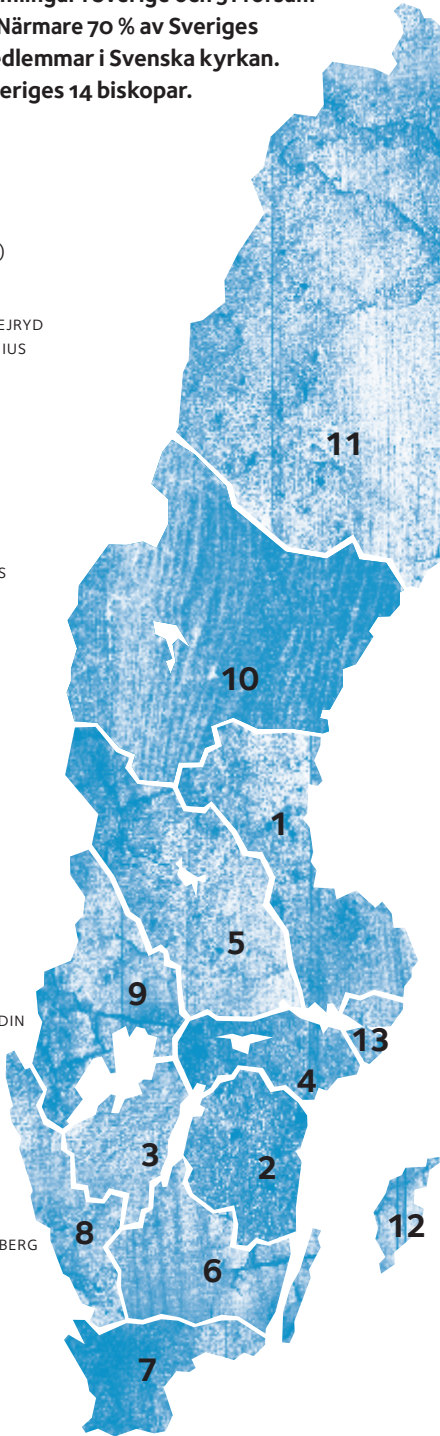

FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

FOTO: PER HÅRD AF SEGERSTAD

FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

FOTO: CARLA CARLSSON

FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

FOTO: ÅKE PAULSSON

FOTO: ERNSTSON FOTO

1. UPPSALA STIFT
741 873 INVÅNARE (11/12)
71 % MEDLEMMAR
135 FÖRSAMLINGAR
ÄRKEBISKOP: ANDERS WEJRYD
BISKOP: RAGNAR PERSENIUS

2. LINKÖPINGS STIFT
544 651 INVÅNARE
72 % MEDLEMMAR
108 FÖRSAMLINGAR
BISKOP: MARTIN MODÉUS

3. SKARA STIFT
544 892 INVÅNARE
72 % MEDLEMMAR
124 FÖRSAMLINGAR
BISKOP: ÅKE BONNIER

4. STRÄNGNÄS STIFT
619 304 INVÅNARE
64 % MEDLEMMAR
73 FÖRSAMLINGAR
BISKOP: HANS-ERIK NORDIN

5. VÄSTERÅS STIFT
577 950 INVÅNARE
72 % MEDLEMMAR
76 FÖRSAMLINGAR
BISKOP: THOMAS SÖDERBERG

6. VÄXJÖ STIFT
632 492 INVÅNARE
72 % MEDLEMMAR
192 FÖRSAMLINGAR
BISKOP: JAN-OLOF JOHANSSON

7. LUNDS STIFT
1 415 403 INVÅNARE
66 % MEDLEMMAR
185 FÖRSAMLINGAR
BISKOP: ANTJE JACKELÉN

8. GÖTEBORGS STIFT
1 327 747 INVÅNARE
65 % MEDLEMMAR
195 FÖRSAMLINGAR
BISKOP: PER ECKERDAL

9. KARLSTADS STIFT
360 825 INVÅNARE
78 % MEDLEMMAR
87 FÖRSAMLINGAR
BISKOP: ESBJÖRN HAGBERG

10. HÄRNÖSANDS STIFT
368 182 INVÅNARE
78% MEDLEMMAR
104 FÖRSAMLINGAR
BISKOP: TUULIKKI KOIVUNEN BYLUND

11. LULEÅ STIFT
508 854 INVÅNARE
78 % MEDLEMMAR
57 FÖRSAMLINGAR
BISKOP: HANS STIGLUND

12. VISBY STIFT
57 241 INVÅNARE
74 % MEDLEMMAR
39 FÖRSAMLINGAR
BISKOP: SVEN-BERNHARD FAST

13. STOCKHOLMS STIFT
1 856 479 INVÅNARE
57 % MEDLEMMAR
64 FÖRSAMLINGAR
BISKOP: EVA BRUNNE

FOTO: KENNETH RIUTTA

FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

FOTO: TORBJÖRN LINDÉN

FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

FOTO: LULEÅ STIFT

FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

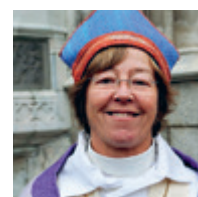

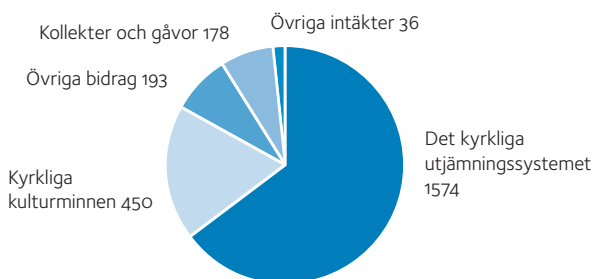
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

KOMMENTARER TILL EKONOMISKT UTFALL

TOTALA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Det ekonomiska utfallet i koncernen uppgår till 316 (föregående år -201) miljoner kronor och är främst en följd av det positiva resultatet i kapitalförvaltningen uppgående till 412 miljoner kronor. De totala intäkterna före förändring av destinerade medel uppgår till 2 844 (föregående år 2 228) miljoner kronor, inklusive resultatet av finansförvaltningen. Den största intäktsposten är utjämningsavgiften. Den omfördelas till största delen i det kyrkliga utjämningsystemet i form av utjämningsbidrag. Den näst största intäktsposten är erhållna bidrag, främst den kyrkoantikvariska ersättningen, som intäktsförs i den utsträckning som den används. Ännu inte använda medel skuldförs i balansräkningen. Övriga bidrag kommer bland annat från Sida, EU och olika stiftelser och används främst i den internationella verksamheten. Kollektor och gåvor är en annan betydelsefull intäkt, inte minst för den internationella verksamheten.

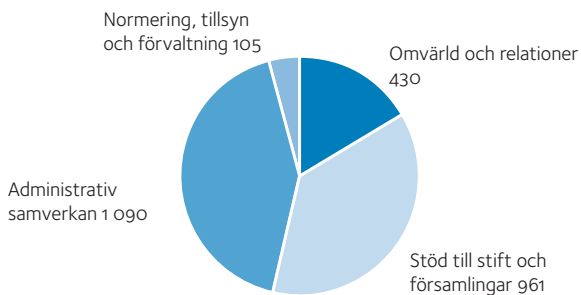
DIAGRAM 1: INTÄKTER* 2012 (MILJONER KRONOR)

*exklusive finansförvaltningen.

Inriktningen på verksamheten utgår från kyrkoordningen och från de beslut som kyrkomötet och kyrkostyrelsen fattar. De totala kostnaderna före förändring av destinerade medel uppgår till 2 587 (föregående år 2 452) miljoner kronor. Den ekonomiska omfattningen av de huvudsakliga uppgifterna framgår i nedanstående diagram.

DIAGRAM 2: KOSTNADER 2012 (MILJONER KRONOR)

OMVÄRLD OCH RELATIONER

FÖRETRÄDARSKAP

En uppgift för den nationella nivån är att lämna remissyttranden, att upprätthålla goda kontakter med landets beslutsfattare samt genom talespersoner i media och på andra sätt utöva ett aktivt företräderskap. Detta ska förmedla bilden av vad Svenska kyrkan är och gör. Verksamheten inriktas på att utveckla ändamålsenlighet och effektivitet i företräderskapet. Detta genom att än bättre systematisera och strukturera kontakterna, påverkansarbetet och företräderskapet. Kostnaderna för verksamheten uppgår till 4 (föregående år 3) miljoner kronor och finansieras huvudsakligen av allmän utjämningsavgift.

OFFICIELLA RELATIONER TILL ANDRA KYRKOR OCH SAMFUND

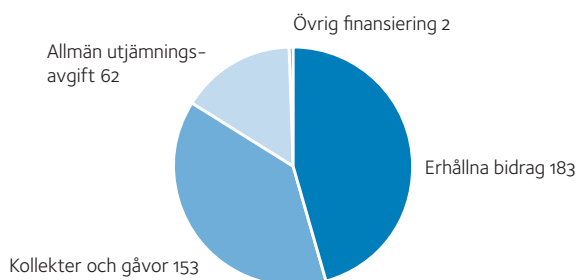
Uppgiften är att svara för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund. Verksamheten är inriktad på att främja relationer med kyrkor som Svenska kyrkan har kyrkogemenskap med, till exempel genom Lutherska världsförbundet, eller genom särskild ekumenisk överenskommelse för att konkret gestalta enhet och samverkan. Bilateral ekumeniska relationer med andra kyrkor utvecklas för att öka förståelse och samverkan. Medlemskap i ekumeniska organisationer stödjer gemensam bearbetning av frågor. Deltagande i ekumeniska nätverk möjliggörs för att öka utbyte och förståelse. Kostnaderna för verksamheten uppgår till 26 (föregående år 25) miljoner kronor och finansieras huvudsakligen av allmän utjämningsavgift.

INTERNATIONELL MISSION OCH DIAKONI

Uppgiften är att samordna, planera och utveckla Svenska kyrkans och dess församlingars arbete, engagemang och finansiering för internationell mission och diakoni. Verksamheten formas utifrån en nära, målmedveten och strategisk samverkan med församlingarna och med andra kyrkor och internationella organ. I uppgiften ligger att verka för internationellt och ekumeniskt samordnad planering av missions- och diakonala insatser. Verksamhetens finansiering framgår i nedanstående diagram. Kostnaderna uppgår till 400 (föregående år 351) miljoner kronor och finansieras huvudsakligen av erhållna bidrag, kollektor och gåvor och allmän utjämningsavgift. Ökningen i verksamhetens omfattning jämfört med föregående år är främst en konsekvens av ökade Sidabidrag.

DIAGRAM 3: FINANSIERING AV INTERNATIONELL MISSION OCH DIAKONI 2012 (MILJONER KRONOR)

Svenska kyrkan står under tillsyn av Svensk insamlingskontroll och upprättar kodrapport enligt styrande riktlinjer från Frivilligorganisationernas insamlingsråds kvalitetskod.

STÖD TILL STIFT OCH FÖRSAMLINGAR

Uppgiften är att stödja stiftens arbete för utveckling av församlingslivet. Stödet till församlingar ges antingen direkt eller via stiftet, därtill lämnas stöd till stiftet utan en direkt koppling vidare till församlingsnivån. Efter samråd med stiftet har kyrkostyrelsen beslutat att stödet ska fokusera på analys/omvärld/forskning, administrativa stödfunktioner, församlingens grundläggande uppgift samt kommunikationsstöd. Den nationella nivån ska utmana stiftet, inte minst i identitetsfrågor, och erbjuda mötesplatser för att dela erfarenheter. Kostnaderna för verksamheten uppgår till 352 (föregående år 305) miljoner kronor och finansieras huvudsakligen av allmän utjämningsavgift och från avkastningen på kapitalet. I kostnaderna ingår 241 miljoner kronor i finansiellt stöd till församlingarna, en post som ökat med 41 miljoner kronor jämfört med föregående år.

DE KYRKLIGA GRUNDUTBILDNINGARNA

Uppgiften är att ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna och bestämma utbildningsplaner samt se till att de kyrkliga grundutbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning. Vidare att stödja rekrytering till kyrklig tjänst och utbildning. Utbildningarna ska uppfattas som attraktiva och hålla en hög kvalitet till en rimlig kostnad. Kostnaderna för verksamheten uppgår till 52 (föregående år 54) miljoner kronor och finansieras huvudsakligen av allmän utjämningsavgift.

FORSKNING

Uppgiften är att främja forskning inom det teologiska forskningsområdet och andra för kyrkans liv och verksamhet väsentliga områden. Kostnaderna för verksamheten uppgår till 11 (föregående år 11) miljoner kronor och finansieras huvudsakligen av allmän utjämningsavgift.

KULTURLIV FÖR DIALOG

Uppgiften är att verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen om religion och livstolkning. Kostnaderna för verksamheten uppgår till 6 (föregående år 6) miljoner kronor och finansieras huvudsakligen av allmän utjämningsavgift.

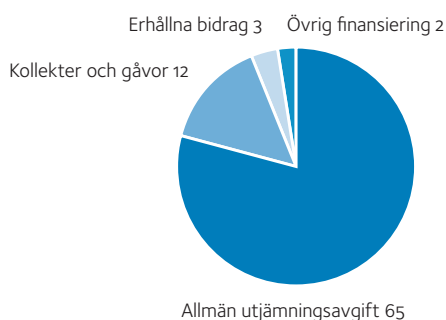
KYRKOANTIKVARISK ERSÄTTNING

Svenska kyrkan erhåller årligen ett bidrag om 460 miljoner kronor från staten för vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena. Kyrkostyrelsen beslutar om fördelning av ersättningen och redovisar årets utfall till regeringen. Den årliga användningen av dessa medel har ökat med 18 miljoner kronor jämfört med föregående år till 450 miljoner kronor. Mellanskillnaden skuldförs i balansräkningen tills den används.

ARBETET BLAND SVENSKAR I ANDRA LÄNDER

Ansvaret innebär att verka för att det finns kyrklig verksamhet för svenskar som vistas utomlands. I detta ligger att hålla kontakt med annan kyrklig verksamhet bland svenskar i andra länder och samverka med nordiska och internationella organ samt främja ekumeniskt samarbete. Rekrytering och utbildning av medarbetare och utlandsplacerad personal ingår också. Verksamheten omfattar 31 utlandsförsamlingar varav 6 är filialer till trossamfundet. Kostnaderna för verksamheten uppgår till 82 (föregående år 96) miljoner kronor och finansieras huvudsakligen av allmän utjämningsavgift, kollekter och gåvor. Verksamhetens finansiering framgår i nedanstående diagram.

DIAGRAM 4: FINANSIERING AV ARBETE BLAND SVENSKAR I ANDRA LÄNDER 2012 (MILJONER KRONOR)

SVENSKA TEOLOGISKA INSTITUTET I JERUSALEM

Institutet, som är en filial till Svenska kyrkan, ska utveckla och fördjupa frågan om kristnas möte med människor av annan tro, särskilt i mötet med judendomen. Kostnaderna för verksamheten uppgår till 8 (föregående år 7) miljoner kronor och finansieras dels av allmän utjämningsavgift och dels externt.

ADMINISTRATIV SAMVERKAN

DET KYRKLIGA UTJÄMNINGSSYSTEMET

Nationell nivå ansvarar för att förmedla kyrkoavgifter till stift och församlingar. Under 2012 förmedlades 13,9 miljarder kronor i kyrkoavgifter. Det kyrkliga utjämningsystemet syftar till att utjämna strukturella och ekonomiska olikheter mellan enheter i Svenska kyrkan, och därigenom skapa förutsättningar för verksamhet över hela landet. Den nationella nivåns uppgift är att svara för det kyrkliga utjämningsystemet. Utjämningsystemet består av generell utjämning av intäkter och kostnader mellan församlingarna, samt allmän utjämning som finansierar verksamheten på nationell nivå och stiftsbidraget. En annan uppgift i anslutning till detta är förmedling av begravningsavgifter. Bidraget från nationell nivå till stiftet har ökat jämfört med föregående år till följd av en motsvarande minskad utdelning från förvaltningen av prästlönstillgångarna till stiftet. Kostnaderna för verksamheten uppgår till 959 (föregående år 944) miljoner kronor och finansieras genom generell och allmän utjämningsavgift.

GEMENSAMMA DATASYSTEM

Uppgiften innebär drift, förvaltning och utveckling av bland annat kyrknätet, kyrkobokföringssystemet, organisationsregistret, val- och mandatsystemet, kollekt- och betalssystemet, e-post-systemet, svenskakyrkan.se och det gemensamma intranätet. Kostnaderna för verksamheten uppgår till 108 (föregående år 103) miljoner kronor och finansieras av allmän utjämningsavgift och extern fakturering.

DE DIREKTA VALEN

Uppgiften avser övergripande ansvar för samtliga direkta val i hela landet. I detta ligger att på olika sätt biträda stiftsstyrelserna i deras uppgifter genom bland annat utarbetande av gemensamma rutiner, information och utbildning. Under året har insatser intensifierats för att förbereda 2013 års direkta val. Kostnaderna för verksamheten uppgår till 23 (föregående år 4) miljoner kronor och finansieras av allmän utjämningsavgift.

NORMERING, TILLSYN OCH FÖRVALTNING

INOMKYRKLIG NORMGIVNING

Uppgiften är att kyrkomötet i kyrkoordningen ska utfärda bestämmelser om kyrkans tro, bekännelse och lära, kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar, tillhörigheten till kyrkan, kyrkans vigningstjänst, den kyrkliga organisationen och de regler efter vilka församlingarna och stiftet samt organen på den nationella nivån ska fullgöra sina uppgifter. Verksamheten är inriktad på att utifrån initiativ från kyrkomötet eller kyrkostyrelsen producera ändamålsenliga underlag för förankring, reflektion och beslut om eventuella förändringar i kyrkoordningen. Kostnaderna för verksamheten uppgår till 43 (föregående år 36) miljoner kronor och finansieras huvudsakligen av allmän utjämningsavgift.

LEDNING OCH SAMORDNING AV SVENSKA KYRKANS SAMLADE BEREDSKAP

Uppgiften innebär att kyrkostyrelsen har ett helhetsansvar för beredskapen inom Svenska kyrkan och inom ramen för detta ansvar rätt att genom råd och anvisningar ge riktlinjer för hur planläggning m.m. ska bedrivas inom Svenska kyrkan.

BEVARANDE OCH VÅRD AV KYRKANS ARKIV

Uppgiften innebär att kyrkostyrelsen får utfärda regler om vård av handlingar i kyrkans arkiv i fråga om vilka skrivmedel och förvaringsmedel som ska användas, hur arkiven ska vårdas, återlämnande och utlåning av handlingar, överlämnande av handlingar för tillsyn och överprövning samt när och hur handlingar ska gallras. I ansvaret ligger också att arkivhandlingar som inte längre behövs i kyrkans verksamhet får överlämnas till kyrkostyrelsen för förvaring i Svenska kyrkans gemensamma arkiv.

TILLSYN AV FÖRVALTNINGEN AV PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR

Uppgiften innebär förutom tillsyn över stiftens förvaltning att ge råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen. I detta ligger bland annat att minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftet för samråd om förvaltningen och rätten att utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen.

FÖRVALTNING AV NATIONELLT KAPITAL

Uppgiften är att förvalta det nationella kapitalet på ett sådant sätt att det bevaras till sin reella (värdesäkrade) nivå mätt över rullande tioårsperioder. Kapitalet ska förvaltas effektivt, på ett etiskt försvarbart sätt, risker spridas och bästa möjliga uthålliga totalavkastning ska uppnås. Styrande för verksamheten är den av kyrkostyrelsen beslutade finanspolicyn. Inom ramen för det etiska arbetet finns Ethosfonderna som även är tillgängliga för hela kyrkan. Innehaven redovisas i sin helhet på svenskakyrkan.se.

Svenska kyrkan anlitar externa förvaltare för merparten av det förvaltade kapitalet. Totalavkastningen för 2012 uppgick till 9,1 procent vilket är 6,2 procentenheter högre än det reala avkastningsmålet (KPI + 3 procent). Marknadsvärdet på placeringstillgångarna i kapitalförvaltningen var per den 31 december 4 935 miljoner kronor. Enligt not 24 uppgår marknadsvärde tillika bokfört värde till 5 195 miljoner kronor, på det långfristiga värdepappersinnehavet. Däri ingår bl. a. även verksamhetsdestinerade medel. Inflationen, mätt som KPI, var -0,1 procent under 2012. Resultatet inkl. bank- och förvaltningsarvoden för perioden januari-december blev 412 miljoner kronor. Etisk screening av portföljen utförs av GES Investment Services och MSCI (RiskMetrics). I en separat rapport, Ansvarsfulla investeringar 2012, finns mer information om förvaltningen. Kostnaderna för verksamhetsområdet uppgår till 12 (föregående år 24) miljoner kronor och finansieras av avkastningen på kapitalet.

TABELL 1: PORTFÖLJENS FÖRDELNING PER FÖRVALTARE OCH TILLGÅNGSSLAG 2012 (MILJONER KRONOR)

Alla belopp i mnkr	Marknadsvärde 2012	Andel 2012	Marknadsvärde 2011	Andel 2011	Normalportfölj 2012
DNB koncis	337,5	7%	287,7	6%	
Ethos aktiefond	403,2	8%	340,7	8%	
Nordea Swedish Stars	237,0	5%	200,5	4%	
Rest Catella avslutat	-	-	3,9	0,1%	
Svenska aktier	977,7	20%	832,8	18%	20%
Ethos global	486,2	10%	445,0	10%	
Generation Global	574,6	12%	518,0	12%	
DNB Miljöinvest	71,8	1%	75,7	2%	
First State World	195,6	4%	-	-	
Globala aktier	1 328,2	27%	1 038,7	23%	20%
First State EM	314,1	6%	251,9	6%	
Generation Asia	108,3	2%	92,7	2%	
Emerging Markets	422,4	8%	344,6	8%	10%
Total aktieportfölj	2 728,3	55%	2 216,1	49%	50%
Alfred Berg	634,3	13%	679,5	15%	
Nordea räntemandat	671,3	14%	644,9	14%	
Ethos räntefond	634,4	13%	708,2	16%	
Räntebärande värdepapper	1 940,0	40%	2 032,6	45%	35%
Företagsobligationer	-	-	-	-	5%
Total ränteportfölj	1 940,0	40%	2 032,6	45%	40%
Excalibur	109,8	2%	101,0	2%	
SEB Credit Opportunity III	110,4	2%	-	-	
Domestica Bostäder	45,7	1%	-	-	
Alternativa placeringar	265,9	5%	101,0	2%	10%
Likvida medel	0,3	0%	171,3	4%	
Totala portföljen	4 934,5	100%	4 521,0	100%	100%

TABELL 2: PORTFÖLJENS AVKASTNING PER TILLGÅNGSSLAG 2012 (MILJONER KRONOR)

Förvaltare	2012			2011	
	Resultat, mnkr	Portfölj, %	Index, % ⁷	Portfölj, %	Index, %
DNB koncis	49,2	17	17	-22	-14
Ethos aktiefond	62,4	18	17	-17	-14
Nordea Swedish Stars	36,5	18	17	0	0
<i>Rest Catella avslutat¹</i>	-0,4	-12	11	-49	-14
Svenska aktier	147,7	18	17	-21	-14
Ethos global	41,2	9	9	-7	-6
Generation Global	56,7	11	9	-6	-6
DNB Miljöinvest ²	-3,9	-5	9	-31	-6
First State World ³	-4,5	-2	-2	-	-
Globala aktier	89,5	9	9	-9	-6
First State EM	62,2	25	12	-12	-17
Generation Asia ⁴	15,5	17	12	-8	-12
Emerging Markets	77,7	23	12	-13	-17
Alfred Berg	23,3	4	3	8	8
Nordea räntemandat	26,0	4	3	9	8
Ethos räntefond	26,1	4	3	8	8
Räntebärande värdepapper	75,4	4	3	8	8
Företagsobligationer	-	-	15	-	3
Excalibur	8,7	9	3	1	1
SEB Credit Opportunity III ⁵	10,4	10	3	-	-
Domestica Bostäder ⁶	0,0	0	1	-	-
Alternativa placeringar	19,2	11	3	1	1
Totalt	411,9	9	9	-5	-3

¹ Förvaltningen startade 2011-10-31. Index 2011 är för samma period.

² Fonden jämför sig mot Wilderhill New Energy index som backat med -9,4 % under 2012.

³ Förvaltningen startade 2012-12-19. Index 2012 är för samma period.

⁴ Förvaltningen startade 2011-07-01. Index 2011 är för samma period.

⁵ Förvaltningen startade 2012-03-01. Index 2012 är för samma period.

⁶ Förvaltningen startade i december 2012. Index redovisas för samma period.

⁷ Svenska aktier SIX RX, Globala aktier DJSI, Emerging markets MSCI EM, Svenska räntor OMRX Bond, Globala räntor Merrill Lynch EMU, Alternativa placeringar KPI + 3 %

STYRNING OCH ADMINISTRATION

Styrning och administration omfattar arbetet med administration av den nationella nivåns verksamhet, såsom kansliets ledning och stabsfunktioner, ekonomi- och personaladministration etc. Kostnaderna för verksamheten uppgår till 37 (föregående år 43) miljoner kronor och finansieras huvudsakligen av allmän utjämningsavgift. Utöver detta disponeras medel för fastighetsunderhåll 12 (föregående år 20) miljoner kronor.

RISKER

Väsentliga riskområden för Svenska kyrkans nationella nivå är risk för skadat förtroende, aktivitetsrelaterade risker, risker inom finansförvaltningen och omvärldsrisker.

Svenska kyrkan är beroende av människors förtroende. Därför läggs stor vikt vid uppdatering av och utbildning kring exempelvis uppförandekod, policy mot korruption och förskingring, policy mot kränkande särbehandling och riktlinjer kring förebyggande av sexuella övergrepp.

Aktivitetsrelaterade risker uppkommer bland annat då medarbetare reser till eller bor i miljöer med dålig trafiksäkerhet eller andra säkerhetsrisker. För att hantera detta finns riktlinjer som all utsänd personal utbildas i. Andra aktivitetsrelaterade risker handlar om kritiska system vilka hanteras inom ramen för fastställd IT-policy.

Riskhantering inom finansförvaltningen syftar till att säkerställa att förvaltningen av de finansiella tillgångarna sker på ett tillfredsställande sätt. Metoden för att uppnå detta är att löpande bevaka, utvärdera och kontrollera de finansiella riskerna. Utformningen av denna verksamhet ska säkerställa att förvaltningen följer beslutade strategier och riktlinjer. Riskerna hanteras genom god intern kontroll exempelvis vad gäller en säker hantering av transaktioner, klart definierade och avgränsade ansvarsområden samt dokumenterade rutinbeskrivningar.

Till omvärldsriskerna räknas makroekonomiska faktorer som konjunktur, sysselsättning, räntor mm. Den nationella nivån har därför omvärldsbevakning som följer och analyserar utvecklingen på dessa områden fortlöpande.

STIFTELSE

Svenska kyrkan på nationell nivå förvaltar 86 (föregående år 86) stiftelser med anknuten förvaltning. Stiftelserna är egna juridiska personer och ingår därför inte i balans- och resultaträkningen för Svenska kyrkan på nationell nivå. Eget kapital i stiftelserna är vid årsskiftet 163 (föregående år 147) miljoner kronor. Avkastningen från stiftelserna tillförs till stor del den verksamhet som bedrivs inom Svenska kyrkan på nationell nivå.

DESTINERADE MEDEL

Under året är nettoförändringen av destinerade medel 1 (föregående år 22) miljoner kronor. Det innebär att reserverade medel ökat liksom föregående år.

EGET KAPITAL

Målnivån för eget kapital för Svenska kyrkan på nationell nivå bestämdes av kyrkomötet 2008 till 4 000 miljoner kronor, med en årlig uppräkningsindex enligt konsumentprisindex. När eget kapital överstiger målnivån med 25 procent ska kyrkostyrelsen kommentera detta till kyrkomötet. Genom utvecklingen inom finansförvaltningen har den övre gränsen för målkapitalet överskridits med 119 miljoner kronor vid utgången av 2012. Mer information om eget kapital framgår av not 1 och 16.

ÖVRIGT

Inga väsentliga händelser finns att notera efter balansdagen. Framtida utveckling behandlas i bland annat den årliga skriften ”Nyckeln till Svenska kyrkan – en skrift om organisation, verksamhet och ekonomi”.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Resultatet av verksamheten samt ställningen vid räkenskapsårets utgång framgår i övrigt av efterföljande resultat- och balansräkningar med noter.

KONCERNEN 5 ÅR I SAMMANDRAG

Belopp i miljoner kronor

Resultaträkning	2012	2011	2010	2009	2008
<i>Intäkter</i>					
Utjämningsavgifter	1 574	1 567	1 553	1 502	1 440
Kollekter och gåvor	178	195	190	190	213
Kapitalförvaltning	412	-256	429	763	-786
Övriga intäkter	680	722	471	510	475
Summa intäkter	2 844	2 228	2 643	2 965	1 342
<i>Kostnader</i>					
Utjämningsbidrag	-1 001	-944	-921	-953	-839
Övriga kostnader	-1 586	-1 508	-1 418	-1 515	-1 378
Summa kostnader	-2 587	-2 452	-2 339	-2 468	-2 217
Övriga resultatposter	60	45	13	7	32
Förändring destinerade medel	-1	-22	37	62	19
Årets resultat	316	-201	354	566	-824
Balansräkning					
Tillgångar	9 190	8 612	8 815	8 130	7 530
Eget kapital	5 380	5 064	5 265	4 911	4 345
Skulder, avsättningar och destinerade medel	3 810	3 548	3 550	3 219	3 184
Soliditet*	59%	59%	60%	60%	58%
Personal					
Medeltal anställda					
Sverige	298	286	307	325	315
Utland	99	115	138	154	164

*) Eget kapital i procent av totala tillgångar.

RESULTATRÄKNINGAR

Belopp i tkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2012	2011	2012	2011
	1				
Intäkter					
Utjämningsavgifter	2	1 574 198	1 567 225	1 574 198	1 567 225
Kollekter och gåvor	3	177 863	194 940	177 863	194 940
Erhållna bidrag	4	642 555	570 162	642 555	570 162
Resultat av ideella placeringar	5	1 722	1 235	687	673
Resultat av likviditetsförvaltning	6	393	534	1 192	1 175
Resultat av kapitalförvaltning	7	411 838	-256 072	411 838	-256 072
Övriga intäkter	8	35 509	150 107	36 004	150 604
Summa		2 844 078	2 228 131	2 844 337	2 228 707
Kostnader					
Utjämningsbidrag	2	-1 000 627	-943 946	-1 000 627	-943 946
Lämnade bidrag	9	-981 601	-909 558	-981 601	-909 558
Övriga externa kostnader	8	-314 382	-301 057	-317 804	-304 482
Personalkostnader	10, 11,12	-277 799	-284 867	-277 799	-284 867
Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	13	-12 236	-12 923	-10 033	-10 634
Summa		-2 586 645	-2 452 351	-2 587 864	-2 453 487
Resultat före förändring av destinerade medel		257 433	-224 220	256 473	-224 780
Förändring destinerade medel	14	-627	-21 850	-627	-21 850
Resultat efter förändring av destinerade medel		256 806	-246 070	255 846	-246 630
<i>Andel i intresseföretagens resultat</i>		5 169	3 256	-	-
Resultat före finansiella poster		261 975	-242 814	255 846	-246 630
<i>Finansiella poster</i>	15				
Finansiella intäkter		65 516	45 581	65 516	45 581
Finansiella kostnader		-8 366	-2 922	-8 366	-2 922
Summa		57 150	42 659	57 150	42 659
Resultat efter finansiella poster		319 125	-200 155	312 996	-203 971
<i>Bokslutsdispositioner</i>		-258	-140	-	-
<i>Koncernföretagens skatt</i>		-2 409	-1 013	-	-
Årets resultat	16	316 458	-201 308	312 996	-203 971

BALANSRÄKNINGAR

Belopp i tkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR	1				
<i>Anläggningstillgångar</i>					
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>					
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	17	20 144	13 998	20 144	13 998
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Byggnader och mark	18	136 214	142 518	68 470	72 789
Inventarier	19	14 484	11 510	13 709	10 634
Summa		150 698	154 028	82 179	83 423
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>					
Andelar i koncernföretag	20	-	-	55 774	55 774
Långfristiga fordringar i koncernföretag	21	-	-	30 000	30 000
Andelar i intresseföretag	22	55 931	52 860	42 295	42 295
Ideella placeringar	23	40 996	40 505	34 412	34 387
Andra långfristiga värdepappersinnehav	24	5 195 264	4 595 271	5 195 264	4 595 271
Övriga långfristiga fordringar		434	185	434	185
Summa		5 292 625	4 688 821	5 358 179	4 757 912
Summa anläggningstillgångar		5 463 467	4 856 847	5 460 502	4 855 333
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Varulager		1 948	2 307	1 948	2 307
<i>Kortfristiga fordringar</i>					
Kortfristiga fordringar		20 432	143 376	20 432	143 332
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	25	63 484	49 389	63 484	49 389
Summa		83 916	192 765	83 916	192 721
<i>Kortfristiga placeringar</i>	26	2 430 420	2 152 532	2 430 420	2 152 532
Kassa och bank	27	1 210 697	1 407 983	1 210 697	1 407 983
Summa omsättningstillgångar		3 726 981	3 755 587	3 726 981	3 755 543
SUMMA TILLGÅNGAR		9 190 448	8 612 434	9 187 483	8 610 876
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
<i>Eget kapital</i>	16				
Eget kapital vid årets början		5 064 034	5 265 342	5 056 343	5 260 314
Årets resultat		316 458	-201 308	312 996	-203 971
Summa		5 380 492	5 064 034	5 369 339	5 056 343
<i>Destinerade medel</i>	14	239 522	238 895	239 522	238 895
Avsättningar för pensioner	28	63 567	71 827	63 567	71 827
Övriga avsättningar	29	175 965	123 351	175 965	123 351
<i>Kortfristiga skulder</i>					
Leverantörsskulder		75 842	55 407	75 164	53 870
Skulder till koncernföretag				8 999	7 682
Övriga kortfristiga skulder	27	3 203 321	3 006 837	3 203 188	3 006 825
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	30	51 739	52 083	51 739	52 083
Summa		3 330 902	3 114 327	3 339 090	3 120 460
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		9 190 448	8 612 434	9 187 483	8 610 876
<i>Ställda säkerheter</i>	31	50 000	50 000	50 000	50 000
Ansvarförbindelser	32	-	-	-	-

KASSAFLÖDESANALYSER

Belopp i tkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2012	2011	2012	2011
<i>Den löpande verksamheten</i>					
Inbetalningar från verksamheten exkl finansförvaltning		2 573 448	2 407 177	2 570 522	2 404 173
Utbetalningar av bidrag samt till leverantörer och anställda		-2 478 595	-2 400 970	-2 478 929	-2 400 885
Netto räntor och utdelningar		163 582	209 569	164 223	210 210
Nettoförändring i ideella placeringar	5/23	1 010	538	-25	-24
Nettoförändring i likviditetsförvaltning *		-249 147	-376 942	-249 147	-376 942
Förändring av Kyrkkontot *		87 116	-189 878	87 116	-189 878
Nettoförändring i kapitalförvaltning		-324 002	217 979	-320 465	220 644
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-226 588	-132 527	-226 705	-132 702
<i>Investeringsverksamheten</i>					
Investering i materiella och immateriella anläggningstillgångar		-15 052	-14 728	-14 935	-14 553
<i>Finansieringsverksamheten</i>					
Ökning/minskning av skulder		44 354	95 886	44 354	95 886
Årets kassaflöde		-197 286	-51 369	-197 286	-51 369
Likvida medel vid årets början		1 407 983	1 459 352	1 407 983	1 459 352
Likvida medel vid årets slut		1 210 697	1 407 983	1 210 697	1 407 983

*) I likviditetsförvaltningen ingår även placeringar av kyrkkontomedel.

NOTER FÖR KONCERNEN OCH MODERFÖRETAGET

NOT 1 REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Alla belopp är angivna i tusental kronor (tkr) om inte annat anges.

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens (BFN) allmänna råd med undantag för BFNAR 2002:10 samt resultaträkningens uppställningsform. Uttalande om redovisning av gåvor för ideella föreningar och registrerade trossamfund där Svenska kyrkan beträffande redovisning av destinerade medel (gåvor) tillämpar riktlinjer fastställda av Svenska kyrkans redovisningskommitté (Kred), Redovisning av ändamålsbestämda gåvor. Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Destinerade medel

I vissa fall är intäkter förenade med villkor som innebär att medlen ska användas för viss angiven verksamhet (verksamhetsdestinerade medel) eller visst angivet ändamål inom en verksamhet (ändamålsdestinerade medel). För Svenska kyrkan är det angeläget att gentemot givare tydligt visa att erhållna destinerade medel hålls åtskilda från övriga medel och ej är möjliga att använda för andra ändamål. För att uppnå en rättvisande bild avsätts medlen i de fall intäkten inte kunnat användas för den angivna verksamheten eller ändamålet under året som förändring av destinerade medel i resultaträkningen och som destinerade medel i balansräkningen. När utbetalning sker till den angivna verksamheten eller ändamålet ianspråk tas destinerade medel och intäktsredovisas för att möta kostnaden.

Koncernredovisning

Koncernredovisning har upprättats med tillämpning av förvärvsmetoden och med vägledning av Redovisningsrådets rekommendation (RR1:00). I koncernredovisningen ingår dotterföretag där moderföretaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 procent av rösterna.

Intresseföretagsredovisning

Som intresseföretag betraktas de företag där koncernen har ett långsiktigt ägarintresse och där moderföretaget direkt eller indirekt innehar mer än 20 procent av rösterna för samtliga aktier. Andelar i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. I noten 22 redovisas samtliga intresseföretag. Intresseföretagsinnehav av ideell karaktär redovisas i balansräkningen under rubriken ideella placeringar.

Intäktsredovisning

Svenska kyrkans nationella nivå ansvarar för förmedlingen av de kyrkoavgifter som Skatteverket uppbär för Svenska kyrkans räkning. Den del av kyrkoavgifterna som överförs till församlingar, samfälligheter och stift redovisas endast över balansräkningen.

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Kollekt och gåvor samt erhållna bidrag intäktsförs som huvudregel när gåvan sakrättsligt är genomförd.

Kollekt och gåvor

Med kollekt och gåvor avses i huvudsak insamlade medel från allmänheten som ställs till Svenska kyrkans förfogande. Gåvor och testamenten som utgörs av annat än kontanta medel värderas till marknadsvärde vid gåvotillfället. Aktier erhållna genom gåva eller testamente värderas till marknadsvärde vid tidpunkten för överföring till Svenska kyrkans depå. I det fall tillgången avyttras i nära anslutning till gåvotillfället värderas tillgången till faktiskt erhållen likvid.

Erhållna bidrag

Med begreppet bidrag avses medel som erhållits från externa bidragsgivare och där bidraget grundas på avtal eller liknande handling samt där återrapporteringskyldighet föreligger samt utdelning från förvaldade stiftelser och stiftelseliknande rättssubjekt.

Bidrag från svenska staten avseende kyrkoantikvarisk ersättning redovisas liksom bidrag från Sida i enlighet med BFNAR 2002:11 Uttalande om redovisning av bidrag av likvida medel till ideella föreningar och registrerade trossamfund från offentligt rättsliga organ, och skuldförs till dess att de kostnader som bidraget ska täcka uppkommit varvid intäktsföring sker.

Leasingavtal

Samtliga leasingavtal, oavsett om de är finansiella eller operationella, redovisas som hyresavtal (operationella leasingavtal).

Tillgångar och skulder i utländsk valuta

Tillgångar och skulder i utländsk valuta värderas enligt balansdagens kurs. Fastigheter redovisas dock till historisk anskaffningskurs.

Fordringar

Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Utgifter för utvecklingsarbeten av datorprogram kostnadsförs vanligtvis löpande när de uppkommer. Vissa större utvecklingsprojekt som har ansetts vara av väsentligt värde under kommande år har aktiverats i balansräkningen som balanserade utgifter för utvecklingsarbeten. Kostnader direkt hänförliga till utveckling av tillgången har ökat tillgångens redovisade värde. Datorprogram som ej är egenutvecklade kostnadsförs vid anskaffningen.

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Utgifter för förbättringar av tillgångars prestanda, utöver ursprunglig nivå, ökar tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. Linjär avskrivningsmetod används. Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	10–50 år
Installationer	10 år
Kontorsmöbler	10 år
Kontorsmaskiner	5 år
Datorprogram	4–5 år
Datorer	4 år från och med 2010
Övrig datautrustning	3 år

I de fall en tillgångs redovisade värde överstiger dess verkliga värde skrivs tillgången ner till verkligt värde.

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas till verkligt värde enligt ÅRL 4 kap 14 § a–g. För ideella placeringar sker dock annan bedömning, se nedan.

Affärsdagsredovisning

Transaktioner på de finansiella marknaderna redovisas i balansräkningen per affärsdagen. Affärsdagen är den tidpunkt då de väsentliga rättigheterna och därmed riskerna övergår mellan parterna.

Ideella placeringar

Med ideella placeringar avses placeringar där såväl ekonomisk som social avkastning legat till grund för placeringsbeslutet. I balansräkningen redovisas samtliga ideella placeringar under denna rubrik, trots att vissa innehav uppfyller kriteriet för intresseföretag. Därmed kommer rubriken intresseföretag i balansräkningen endast att redovisa intresseföretag som inte är av ideell karaktär. Värdering av ideella placeringar sker individuellt för varje enskilt innehav till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärde om inte annat anges.

Kapital- och likviditetsförvaltning

Inom kapitalförvaltningen förvaltas den nationella nivåns långfristiga värdepapper. Förvaltningen strävar efter att uppnå bästa möjliga uthålliga totalavkastning med beaktande av kyrkans grundläggande värderingar.

Inom likviditetsförvaltningen förvaltas överlikviditeten från Kyrkkontot huvudsakligen genom placeringar i kortfristiga värdepapper.

Värdepapper i kapitalförvaltningen redovisas, med stöd av Fars RedR 5 som anläggningstillgång då förvaltningen är av långsiktig karaktär. Likviditetsförvaltningens tillgångar redovisas som kortfristiga placeringar.

- Aktier och andelar

Värdering av noterade aktier och andelar sker till verkligt värde baserat på senaste betalkurs under årets sista handelsdag.

- Obligationer och andra räntebärande tillgångar

Obligationer och andra räntebärande tillgångar värderas till verkligt värde. Verkligt värde beräknas utifrån balansdagens officiella marknadsnotering (oftast mid-kurs). Innehav som inte har officiell marknadsnotering värderas till noterade priser observerbara i en aktiv marknad. I de fall instrumenten inte handlas på en aktiv marknad och tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva.

Nettoresultatet utgörs av skillnaden mellan genomsnittligt upplupet anskaffningsvärde och försäljningsvärde/verkligt värde. Det upplupna anskaffningsvärdet utgörs av den effektiva räntan vid anskaffningstidpunkten. Detta innebär att förvärvade över- och undervärden periodiseras under återstående löptid till nästa ränteställningstillfälle. Över- och undervärdena redovisas som ränteutäkt.

Eget kapital

Enligt 51 kap i kyrkoordningen ska den nationella nivåns kapital förvaltas på ett sådant sätt att kapitalet bevaras till sin reella nivå mätt över rullande tioårsperioder. Målnivån är 4 miljarder kronor. Från och med 2009 sker en årlig indexuppräknings enligt konsumentprisindex.

I not 16 redovisas hur eget kapital förhåller sig till den målsatta värdesäkrade nivån.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst, men ovissa till belopp eller tidpunkt då de ska infrias. Värdering av avsättningar har skett till det belopp som beräknas komma att betalas.

NOT 2 – UTJÄMNINGSavgifter och utjämningsbidrag

Koncernen och moderföretaget	2012	2011
Regler om ekonomisk utjämning återfinns i 44 kap. i kyrkoordningen.		
<i>Utjämningsavgifter</i>		
Allmän utjämningsavgift*	847 712	845 784
Inkomstutjämningsavgift	318 799	314 474
Kostnadsutjämningsavgift för		
- Kyrkunderhåll	86 914	81 434
- Kostnadsutjämningskonstant	116 245	113 467
- Andel medlemmar	204 528	212 066
	407 687	406 967
Summa utjämningsavgifter	1 574 198	1 567 225
<i>Utjämningsbidrag</i>		
Inkomstutjämningsbidrag	-318 804	-314 483
Kostnadsutjämningsbidrag för		
- Kyrkunderhåll	-90 658	-84 742
- Kostnadsutjämningskonstant	-115 259	-112 505
- Andel medlemmar	-202 726	-211 536
- Övrigt församlingsbidrag	-40 990	-
	-449 633	-408 783
Stiftsbidrag	-232 190	-220 680
Summa utjämningsbidrag	-1 000 627	-943 946

*) Församlingarna betalar en allmän utjämningsavgift som uppgår till 7 öre per 100 kronor av avgiftsunderlaget.

NOT 3 – kollekt och gåvor

Koncernen och moderföretaget	2012	2011
<i>Kollekter</i>		
Rikskollekter	41 700	43 143
Stiftskollekter	1 415	1 575
Församlingskollekt	14 265	19 226
	57 380	63 944
<i>Gåvor*</i>		
Testamenten	34 961	42 245
Övriga gåvor	85 522	88 751
	120 483	130 996
Summa kollekt och gåvor	177 863	194 940
Antal inkomna testamentsärenden	70	69

*Kodrapport enligt Frivilligorganisationernas insamlingsråds kvalitetskod har upprättats för år 2012.

NOT 4 – ERHÅLLNA BIDRAG

Koncernen och moderföretaget	2012	2011
Sidabidrag för		
- Utvecklingssamarbete	126 358	76 179
- Katastrofbistånd	22 171	21 356
- Administration	12 803	7 674
- Information och opinionsbildning	3 879	3 676
- Övriga anslag	874	-
	166 085	108 885
Kyrkoantikvarisk ersättning	450 345	431 601
Stiftelser		
- Förvaltade av Svenska kyrkan på nationell nivå	2 980	4 424
- Övriga stiftelser	1 384	1 936
	4 364	6 360
Övriga organisationer och företag	13 712	11 234
Radiohjälpen	3 511	5 480
Europeiska Unionen	4 538	6 602
Summa erhållna bidrag	642 555	570 162

NOT 5 – RESULTAT AV IDEELLA PLACERINGAR

	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Räntor och utdelningar	687	687	687	687
Resultatandel ideella intresseföretag	1 035	562	-	-
Nedskrivning ideella placeringar	-	-14	-	-14
Resultat av ideella placeringar	1 722	1 235	687	673

NOT 6 – RESULTAT AV LIKVIDITETSFÖRVALTNING

	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Realisationsresultat vid försäljning	180	-1 596	180	-1 596
Orealiserat resultat kortfristiga placeringar	28 561	-3 871	28 561	-3 871
Ränteintäkter	151 054	130 178	150 935	130 083
Räntekostnader	-98 989	-106 116	-98 071	-105 380
Resultat av likviditetsförvaltning före avsättning	80 806	18 595	81 605	19 236
Avsättningar				
Avsättning för utbetalning nästkommande år	-80 413	-18 061	-80 413	-18 061
Resultat av likviditetsförvaltningen efter avsättning	393	534	1 192	1 175

NOT 7 – RESULTAT AV KAPITALFÖRVALTNING

Koncernen och moderföretaget	2012	2011
Aktier och fondandelar		
- Utdelningar	39 437	69 311
- Realiserat resultat	2 306	-37 285
- Orealiserat resultat	275 095	-433 716
	316 838	-401 690
Räntevärdepapper		
- Utdelningar	43 568	51 973
- Räntenetto	49 001	51 499
- Realiserat resultat	17 111	-23 014
- Orealiserat resultat	-11 568	77 992
	98 112	158 450
Provisionskostnader		
- Förvaltningsarvoden	-3 034	-12 485
- Bankkostnader	-78	-347
	-3 112	-12 832
Resultat av kapitalförvaltning	411 838	-256 072

NOT 8 – INKÖP OCH FÖRSÄLJNING MELLAN KONCERNFÖRETAG

Moderföretaget	2012	2011
Av moderföretagets omsättning avser försäljning till andra koncernföretag	597	598
Av moderföretagets inköp avser inköp från andra koncernföretag	-7 430	-7 430

NOT 9 – LÄMNAD BIDRAG

Koncernen och moderföretaget	2012	2011
Utvecklingssamarbete, katastrof- bistånd och kyrkosamverkan i utlandet	-251 971	-198 325
Svenska församlingar i utlandet	-6 788	-10 031
Tillfälligt församlingsbidrag	-100 000	-100 000
Riktat församlingsbidrag	-100 000	-100 000
Kyrkoantikvarisk ersättning	-443 233	-426 069
Verksamhet i Sverige	-79 609	-75 133
Summa lämnade bidrag	-981 601	-909 558

NOT 10 – LÖNER, ANDRA ERSÄTTNINGAR OCH SOCIALA KOSTNADER

Koncernen och moderföretaget	Löner och andra er- sättningar 2012	Sociala kostnader 2012	(varav pensions- kostnader) 2012	Löner och andra er- sättningar 2011	Sociala kostnader 2011	(varav pensions- kostnader) 2011
Styrelser, generalsekreterare och verkställande direktör*	-2 635	-1 751	-921	-2 215	-1 373	-676
Förtroendevalda som inte ingår i styrelsen	-4 862	-1 528	-	-5 260	-1 653	-
Övriga anställda	-175 621	-78 180	-27 663	-171 601	-82 349	-31 803
Summa	-183 118	-81 459	-28 584	-179 076	-85 375	-32 479

*) Inga avtal om avgångsvederlag eller om pensionsavgång föreligger med ledande befattningshavare.

NOT 11 – KÖNSFÖRDELNING BLAND LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE*

Koncernen	2012		2011	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Styrelseledamöter	52%	48%	52%	48%
Generalsekreterare, verkställande direktör		100%		100%

Moderföretaget	2012		2011	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Styrelseledamöter	67%	33%	67%	33%
Generalsekreterare		100%		100%

*) Fördelningen avser förhållandet på balansdagen.

NOT 12 – MEDELANTALET ANSTÄLLDA PER LAND

Koncernen och moder- företaget	2012			2011			Koncernen och moder- företaget	2012			2011		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt		Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
<i>Afrika</i>							<i>Latinamerika</i>						
Etiopien	1	1	2	1	2	3	Brasilien	1		1	2		2
Kenya	2		2	2		2	Colombia		1	1		1	1
Liberia					1	1	Costa Rica		1	1	1	1	2
Sydafrika	1	1	2	1	1	2	<i>Mellanöstern</i>						
Tanzania	1	2	3	2	1	3	Förenade						
Uganda				1		1	Arabemiraten	1	1	2	1	1	2
Zimbabwe	1		1	1		1	Israel	2	3	5	2	3	5
<i>Asien</i>							<i>Nordamerika</i>						
Burma	1		1				USA	7	3	10	6	3	9
Filippinerna				1		1	<i>Korttids- anställda *</i>						
Kina	3	3	6	3	3	6			1	1		1	1
Singapore	1	1	2	1	1	2	<i>Summa utland</i>						
Thailand	2	1	3	2	1	3		55	44	99	63	52	115
<i>Australien</i>							<i>Sverige</i>						
	3	2	5	2	2	4		199	99	298	188	98	286
<i>Europa</i>							Summa						
Belgien	2	2	4	3	2	5	254	143	397	251	150	401	
Cypern	1	1	2	1	1	2	*) Avser personer utsända för katastrofinsatser och specialinsatser.						
Danmark		1	1	1	1	2							
Finland		1	1		1	1							
Frankrike	5	1	6	3	3	6							
Grekland	1	1	2	1	1	2							
Italien	1	1	2	1	1	2							
Neder- länderna	2	1	3	2	1	3							
Norge	1	1	2		1	1							
Schweiz	1	2	3	2	2	4							
Spanien	7	6	13	10	8	18							
Storbritannien	2	3	5	3	4	7							
Tyskland	4	1	5	5	3	8							
Österrike	1	1	2	2	1	3							

NOT 13 – AVSKRIVNINGAR AV MATERIELLA OCH IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Datorprogram	-3 561	-4 267	-3 561	-4 267
Byggnader	-4 386	-4 388	-2 393	-2 395
Inventarier*	-4 289	-4 268	-4 079	-3 972
Summa	-12 236	-12 923	-10 033	-10 634

*) Varav filialer -235 (-223).

NOT 14 – DESTINERADE MEDEL

Koncernen och moderföretaget	2012	2011
Medel vid årets ingång	238 895	217 045
Förändring från årets verksamhet	627	21 850
Belopp vid årets utgång	239 522	238 895
<i>Fördelning per verksamhet vid årets utgång</i>		
Svenska kyrkans internationella arbete	163 218	160 996
Svenska kyrkan i utlandet	33 856	35 380
Övriga verksamheter	42 448	42 519
Summa fördelning vid årets utgång	239 522	238 895
<i>Svenska kyrkans internationella arbete</i>		
Medel vid årets ingång	160 996	138 186
Förändring från årets verksamhet	2 222	22 810
Belopp vid årets utgång	163 218	160 996
Varav använt för ideella placeringar	33 048	33 048
Varav övriga in-tecknade medel	6 430	6 604
Varav ändamålsdestinerade medel	6 141	13 488
Återstår ej in-tecknade medel	117 599	107 856
	163 218	160 996
<i>Svenska kyrkan i utlandet</i>		
Medel vid årets ingång	35 380	33 585
Förändring från årets verksamhet, filialer	-2 310	891
Förändring från årets verksamhet, övrigt	786	904
Belopp vid årets utgång	33 856	35 380
Varav medel filialer	5 438	7 748
Varav övriga in-tecknade medel	28 418	27 632
	33 856	35 380
<i>Övriga verksamheter</i>		
Medel vid årets ingång	42 519	45 274
Förändring från årets verksamhet, övrigt	-71	-2 755
Belopp vid årets utgång	42 448	42 519

NOT 15 – FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Koncernen och moderföretaget	2012	2011
<i>Finansiella intäkter</i>		
Ränteintäkter	61 870	40 230
Övriga finansiella intäkter	3 646	5 351
	65 516	45 581
<i>Finansiella kostnader</i>		
Räntekostnader	-436	-491
Övriga finansiella kostnader	-7 930	-2 431
	8 366	-2 922
Summa finansiella intäkter och kostnader	57 150	42 659

NOT 16 – EGET KAPITAL

	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Eget kapital vid årets ingång	5 064 034	5 265 342	5 056 343	5 260 314
Årets resultat	316 458	-201 308	312 996	-203 971
Belopp vid årets utgång	5 380 492	5 064 034	5 369 339	5 056 343

Eget kapital i förhållande till målnivån.

Enhet (mnr)	31 dec	31 dec	31 dec
	2012	2011	2010
Moderföretaget	5 369	5 056	5 260
Koncernen	5 380	5 064	5 265
Målnivå*	4 209	4 211	4 130
Över/under mål för koncernen	1 172	853	1 135
25% över/under målnivån	119	-200	102
<i>Koncernens konsolidering**</i>	<i>128%</i>	<i>120%</i>	<i>127%</i>

*) Målnivån för Svenska kyrkans nationella nivå bestämdes av kyrkomötet 2008 till 4 miljarder kronor, med en årlig indexuppräknning enligt konsumentprisindex.

***) Koncernens konsolidering är beräknad som eget kapital dividerat med eget kapital enligt målnivån. En hög konsolidering uttrycker en förmåga att möta tillfälliga resultatsvängningar.

NOT 17 – BALANSERADE UTGIFTER FÖR UTVECKLINGSARBETEN

Koncernen och moderföretaget	2012	2011
Ingående anskaffningsvärden	59 782	50 695
Årets balanserade utgifter	9 707	9 087
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	69 489	59 782
Ingående avskrivningar	-45 784	-41 517
Årets avskrivningar	-3 561	-4 267
Utgående ackumulerade avskrivningar	-49 345	-45 784
Utgående bokfört värde enligt plan	20 144	13 998

NOT 18 – BYGGNADER OCH MARK

	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Ingående anskaffningsvärden	190 257	190 257	91 048	91 049
Investeringar	-	-	-8	-1
Försäljning mark	- 1 918	-	-1 918	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	188 339	190 257	89 122	91 048
Ingående avskrivningar	-47 739	-43 351	-18 259	-15 864
Årets avskrivningar	-4 386	-4 388	-2 393	-2 395
Utgående ackumulerade avskrivningar	-52 125	-47 739	-20 652	-18 259
Utgående bokfört värde	136 214	142 518	68 470	72 789
Bokförda värden i koncernen och moderföretaget				
<i>Koncernföretag</i>				
Kyrkans hus, Fjärdingen 15:2, Uppsala			67 744	69 729
<i>Moderföretaget</i>				
Svenska teologiska institutet i Jerusalem			25 080	25 758
Fastigheten Svenska kyrkan i Paris			6 778	6 962
Årkebiskopsgården, Fjärdingen 21:1, Uppsala			9 643	10 442
Kyrkobyggnad inklusive mark, Bryssel			22 526	24 968
Lägenhet, San Agustin			1 335	1 368
Prästgård, Torrevieja			2 754	2 839
Ekermanska huset, Uppsala			354	414
Hyrd kyrka i Torrevieja			-	38
Summa moderföretaget			68 470	72 789
Summa koncernen			136 214	142 518

NOT 19 – INVENTARIER

	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Ingående anskaffningsvärden	36 035	30 882	33 657	28 678
Inköp	7 005	5 545	6 896	5 371
Försäljningar och utrangeringar	-1 286	- 392	-1 286	-392
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	41 754	36 035	39 267	33 657
Ingående avskrivningar	-25 193	-21 507	-23 691	-20 301
Årets avskrivningar	-4 054	-4 045	-3 844	-3 749
Försäljningar och utrangeringar	1 286	359	1 286	359
Utgående ackumulerade avskrivningar	-27 961	-25 193	-26 249	-23 691
Filialers bokförda värde	691	668	691	668
Utgående bokfört värde	14 484	11 510	13 709	10 634

NOT 20 – ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Moderföretaget	Org nr	Säte	Kapital- andel %	Antal aktier	Bokfört värde 2012	Bokfört värde 2011
Svenska kyrkans förvaltnings AB	556047-5773	Uppsala	100	1 000	55 654	55 654
Svenska kyrkans utbildning AB	556427-5823	Uppsala	100	100	120	120
Summa					55 774	55 774
					2012	2011
Ingående anskaffningsvärde					58 130	58 130
Utgående anskaffningsvärde					58 130	58 130
Ingående nedskrivningar					-2 356	-2 356
Utgående nedskrivning					-2 356	-2 356
Utgående bokfört värde					55 774	55 774

NOT 21 – LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR I KONCERNFÖRETAG

Moderföretaget	Bokfört värde 2012	Bokfört värde 2011
Ingående fordran	30 000	30 000
Utgående ackumulerad fordran	30 000	30 000
Utgående bokfört värde	30 000	30 000

NOT 22 – ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

Koncernen och moderföretaget

	Org nr	Säte	Kapital- andel %	Antal aktier	Koncernen		Modorföretaget	
					Bokfört värde 2012	Bokfört värde 2011	Bokfört värde 2012	Bokfört värde 2011
<i>Intrasseföretag som ej är ideella placeringar</i>								
Berling Media AB	556191-0521	Stockholm	41	512 436	55 931	52 860	42 295	42 295
Summa					55 931	52 860	42 295	42 295
<i>Intrasseföretag som är ideella placeringar</i>								
Fairtrade Sverige AB	556554-0415	Stockholm	50	2 000	6 584	6 118	-	-
Summa					6 584	6 118	-	-
<i>Avgår: Intrasseföretag som är ideella placeringar</i>								
Fairtrade Sverige AB	556554-0415	Stockholm	50	2 000	-6 584	-6 118	-	-
Summa intrasseföretag					55 931	52 860	42 295	42 295
					Koncernen		Modorföretaget	
					2012	2011	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde					58 978	56 276	58 452	58 415
Anskaffningar under året					-	37	-	37
Årets resultatandel intrasseföretag som ej är ideella placeringar					3 071	2 354	-	-
Årets resultatandel ideella intrasseföretag					466	311	-	-
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde					62 515	58 978	58 452	58 452
Ingående nedskrivningar							-16 157	-16 157
Årets nedskrivningar								
Utgående ackumulerade nedskrivningar							-16 157	-16 157
<i>Avgår: Intrasseföretag som är ideella placeringar</i>								
Fairtrade Sverige AB	556554-0415	Stockholm	50	2 000	-6 584	-6 118	-	-
Utgående bokfört värde					55 931	52 860	42 295	42 295

NOT 23 – IDEELLA PLACERINGAR

	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde	46 442	46 107	41 075	41 051
Investering under året	25	24	25	24
Resultatandel ideella intresseföretag	466	311	-	-
Utgående anskaffningsvärde	46 933	46 442	41 100	41 075
Ingående nedskrivning	-5 937	-5 923	-6 688	-6 674
Årets nedskrivning	-	-14	-	-14
Utgående nedskrivning	-5 937	-5 937	-6 688	-6 688
Utgående bokfört värde	40 996	40 505	34 412	34 387
	Bokfört värde 2012	Bokfört värde 2011	Bokfört värde 2012	Bokfört värde 2011
<i>Ideella intresseföretag</i>				
Fairtrade Sverige AB	6 584	6 118	-	-
Summa	6 584	6 118	-	-
<i>Övriga ideella placeringar</i>				
Oikocredit	26 312	26 287	26 312	26 287
Revers Stiftelsen Kyrkornas U-fond	8 100	8 100	8 100	8 100
Biosensor Applications Sweden AB	0	-	0	-
Summa	34 412	34 387	34 412	34 387
Summa ideella placeringar	40 996	40 505	34 412	34 387

NOT 24 – ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

Koncernen och moderföretaget		2012	2011
Värdepapper			
Aktier och andelar	a)	2 733 498	2 217 275
Räntevärdepapper	b)	2 461 766	2 377 996
Summa bokfört värde		5 195 264	4 595 271
a) Aktier		2012	2011
Aktier i svensk förvaltning		982 918	834 033
Aktier i global förvaltning		1 750 580	1 383 242
Summa bokfört värde		2 733 498	2 217 275

NOT 24 – FORTS.

b) Räntevärdepapper	2012		2011	
	Bokfört värde	Portföljandel %	Bokfört värde	Portföljandel %
Emittenter				
Staten	323 316	13,1	436 244	18,3
Kommuner	51 773	2,1		
Bostäder	779 457	31,7	727 788	30,6
Företag	58 943	2,4	54 047	2,3
Banker	65 227	2,6	78 508	3,3
Andel av ränteportföljen	1 278 716	51,9	1 296 587	54,5
Andelar i räntefonder	1 137 303	46,2	1 081 409	45,5
Övriga räntebärande värdepapper	45 747	1,9	-	-
Summa bokfört värde	2 461 766	100,0	2 377 996	100,0

NOT 25 – FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

Koncernen och moderföretaget	2012	2011
Upplupna ränteintäkter	31 765	36 806
Övriga upplupna intäkter	7 147	6 173
Övriga förutbetalda kostnader	24 572	6 410
Summa	63 484	49 389

NOT 26 – KORTFRISTIGA PLACERINGAR

Koncernen och moderföretaget	2012		2011	
	Bokfört värde	Portföljandel %	Bokfört värde	Portföljandel %
<i>Värdepapper</i>				
Löptid upp till 1 år	1 562 767	64,3	1 209 968	56,2
Löptid 1–3 år	380 380	15,7	433 377	20,1
Löptid över 3 år	487 273	20,0	509 187	23,7
Summa bokfört värde	2 430 420	100,0	2 152 532	100,0
Duration	0,5 år		0,7 år	
<i>Emittenter</i>	Bokfört värde	Portföljandel %	Bokfört värde	Portföljandel %
Bank	1 339 991	55,1	916 070	42,6
Bostäder	225 462	9,3	321 069	14,9
Företag	748 850	30,8	651 104	30,2
Kommuner	-	-	148 771	6,9
Världsbanken	32 629	1,3	32 083	1,5
Europeiska Inv.banken	83 488	3,4	83 435	3,9
Summa bokfört värde	2 430 420	100,0	2 152 532	100,0
Fem största innehav	Bokfört värde	Portföljandel %		
Nordea FRN 16/11	103 674	4,3		
Swedbank FRN 16/01	103 327	4,3		
Swedbank FRN 15/04	101 331	4,2		
Nordea FRN 16/05	100 583	4,1		
SBAB FRN 130308	100 081	4,0		
<i>Andel av den kortfristiga portföljen</i>	508 996	20,9		
Övrig del av kortfristig portfölj	1 921 424	79,1		
Summa bokfört värde	2 430 420	100,0		

**NOT 27 – KASSA OCH BANK
KORTFRISTIGA SKULDER**

Koncernen och moderföretaget

Moderföretaget innehar ett koncernkonto i Swedbank, Kyrkkontot, som samtliga ekonomiska enheter inom Svenska kyrkan är anslutna till och som bl.a. används för utbetalning av kyrkoavgiften. Svenska kyrkan har en beviljad kredit på 50 000 (50 000). Per 2012-12-31 var inget (inget) utnyttjat.

På balansdagen finns en nettoskuld till underkontohavare på 2 433 999 (2 346 883).

NOT 28 – AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER

Koncernen och moderföretaget	2012	2011
Pensioner enligt övergångsbestämmelser*	56 544	64 998
Förmånsbestämd ålderspension**	7 023	6 829
Summa	63 567	71 827

*) Avser i huvudsak åtaganden för präster och andra anställda avseende intjänad pensionsrätt och avgångsförmåner som enligt övergångsregler har statliga eller kyrkokommunala pensionsvillkor.

**) Enligt kyrkans tjänstepensionsavtal har anställda rätt till förmånsbestämd tjänstepension vid inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. Enligt tidigare avtal var pensionsrätten inte försäkringsbar förrän vid pensionsavgång.

NOT 29 – ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

Koncernen och moderföretaget	2012	2011
Ingående avsättning	34 061	25 854
Utbetalt under året	-18 061	-9 854
Avsatt under året*	-	18 061**
Riktat församlingsbidrag	158 746	88 073
Klimatkompensation	1 219	1 217
Utgående avsättning	175 965	123 351

*) Stifts, samfälligheters och församlingars andel av resultatet från likviditetsförvaltningen inom Kyrkkontot.

**) Resultatet avsätts i avvaktan på beslut om utdelning. 2012 års överskott 52 861 finns under kortfristiga skulder.

NOT 30 – UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

Koncernen och moderföretaget	2012	2011
Konsultarvoden	4 056	9 099
Upplupna semesterlöner	17 796	15 356
Upplupna sociala avgifter	6 386	5 983
Övriga upplupna kostnader	22 068	20 655
Förutbetalda intäkter	1 433	990
Summa	51 739	52 083

NOT 31 – STÄLLDA SÄKERHETER

Koncernen och moderföretaget	2012	2011
Pantsatt penningmarknadsdepå avseende kredit i koncernkontot	50 000	50 000

NOT 32 – ANSVARSFÖRBINDELSER

Koncernen och moderföretaget har inga ansvarsförbindelser.

GRI, REDOVISNINGSPROFIL

Global Reporting Initiative är en nätverksbaserad organisation som har utvecklat ett ramverk för hållbarhetsredovisning. Ramverket innehåller riktlinjer för redovisning av ekonomisk, miljömässig och social påverkan.

Läs mer på www.globalreporting.org/Home.

URVAL AV OMRÅDEN

De uppgifter och nyckeltal som redovisas har bedömts som mest väsentliga med hänsyn till organisationens uppdrag och verksamhet. Med väsentlighet avses områden, som enligt GRI:s egen definition speglar organisationens betydande ekonomiska, miljömässiga och sociala påverkan samt kan komma att påverka intressenternas bedömningar och beslut.

INTRESSENER

Som Sveriges största trossamfund har Svenska kyrkan en särskild roll i det svenska samhället. Därför är samhället i stort att betrakta som en intressent. Svenska kyrkan har även ett särskilt ansvar gentemot organisationens medlemmar, medarbetare, bidragsgivare, samt dotter- och intresseföretag. Även andra trossamfund, beslutsfattare, myndigheter, leverantörer, Svenska kyrkans stift, församlingar och samfälligheter samt organisationer som Svenska kyrkan är medlem i eller på annat vis utövar inflytande över har identifierats som intressenter.

BERÄKNINGSGRUNDER

Våra reseuppgifter erhåller vi från vår resebyrå. Underlagets värden är baserade på schabloner från Nätverket för transporter och miljön (NTM)*.

Flyg, interkontinental	140g CO ₂ /person km
Flyg, inhemsk	226g CO ₂ /person km
Flyg, internationell	110g CO ₂ /person km
Tåg	0,0021g CO ₂ /person km

Leverantören av klimatkompenserat papper tittar först på koldioxidutsläppet från massatillverkningen och från pappersbruket där det aktuella pappret tillverkas. Ett normalt värde i branschen är cirka 1 ton CO₂ per ton papper. Därefter beräknar leverantören vilka utsläpp tillverkarens inköpta el förorsakar. Slutligen läggs utsläppen från transporterna till och från det egna centrallagret i Jordbro till.

För att beräkna CO₂-utsläpp till luft på grund av fjärrvärme har vi använt oss av uppgifter från Vattenfall. 2012 gav varje kWh levererad fjärrvärme utsläpp av 170 gram CO₂ till luft. För 2011 var motsvarande siffra 200 gram CO₂ till luft.

TILLÄMPAD REDOVISNINGSNIVÅ

Svenska kyrkans nationella nivå redovisar sitt hållbarhetsarbete enligt GRI:s redovisningsnivå C, men med ambitionen att i framtiden kunna redovisa enligt redovisningsnivå B. GRI-indexet anger på vilken sida som informationen finns att tillgå.

REDOVISNINGENS TILLÄMPNINGSNIVÅ

		C	C+	B	B+	A	A+
Obligatoriskt	Egen bedömning	✓					
	Uttalande från tredje part						
Frivilligt	Granskat av GRI						

GRI-INDEX	
1 STRATEGI OCH ANALYS	Sida
1.1 Uttalande från generalsekreteraren	8
2 ORGANISATION	
2.1 Organisationens namn	10
2.2 De viktigaste varumärkena, produkterna och tjänsterna	10
2.3 Organisationsstruktur	10
2.4 Lokalisering av organisationens huvudkontor	10
2.5 Länder där organisationen är verksam	14, 43
2.6 Ägarstruktur och företagsform	10
2.7 Marknader	43
2.8 Organisationens storlek	9
2.9 Väsentliga förändringar under redovisningsperioden	-
2.10 Utmärkelser och priser under räkenskapsåret	19

* NTM är en ideell organisation som verkar för en erkänd metod vid beräkning av gods- och persontransporters utsläpp och användning av naturresurser.

3 REDOVISNINGSPARAMETRAR	
3.1 Redovisningsperiod	Kalenderår
3.2 Senaste redovisningen	Föregående kalenderår
3.3 Redovisningscykel	Ettårig
3.4 Kontaktperson	53
3.5 Process för att definiera redovisningens innehåll	52
3.6 Redovisningens avgränsningar	24, 52
3.7 Särskilda begränsningar för redovisningens omfattning och avgränsning	-
3.8 Redovisningsprinciper för hyrda anläggningar med mera	27
3.9 Mätmetoder och beräkningsunderlag	52
3.10 Förklaring till korrigeringar från tidigare rapporter	-
3.11 Väsentliga förändringar i omfattning, avgränsning med mera, jämfört med tidigare rapporter	24
3.12 GRI-index	52
3.13 Externt bestyrkande av hållbarhetsbokslutet	Nej
4 STYRNING, ÅTAGANDEN OCH INTRESSENTRELATIONER	
4.1 Styrningsstruktur	10
4.2 Styrelseordförandens roll	10, 54
4.3 Styrelseledamöter	55
4.4 Möjligheter att lämna förslag till högsta beslutande organ	20
4.5 Koppling mellan ersättning och resultat	Ej bonus
4.7 Process för krav på styrelsemedlemmarnas kvalifikationer	10, 54
4.8 Värderingar, uppförandekoder etc.	25, 26,
4.12 Externa stadgor, principer och initiativ	26
4.13 Medlemskap i organisationer	12, 26
4.14 Identifierade intressentgrupper	52
4.15 Identifiering och urval av intressenter	52
4.16 Tillvägagångssätt för kommunikation med intressenter	16, 19, 20, 21
4.17 Viktiga områden som har kommunicerats till intressenter	16, 19, 21

5 EKONOMISKA INDIKATORER	
EC1 Skapa och levererat ekonomiskt värde	36
EC3 Omfattning av organisationens förmånsbestämda åtaganden	51
EC4 Väsentligt finansiellt stöd från den offentliga sektorn	30, 41
6 MILJÖINDIKATORER	
EN1 Materialanvändning i vikt eller volym	27
EN3 Direkt energianvändning per primär energikälla	27
EN4 Indirekt energianvändning per primär energikälla	27
EN7 Initiativ för att minska indirekt energianvändning	26, 27
EN16 Totala och indirekta utsläpp av växthusgaser	27
EN17 Andra relevanta indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt	27
EN18 Initiativ för att minska utsläppen växthusgaser	27
EN29 Väsentlig miljöpåverkan genom transport av arbetskraft	27
7 SOCIALA INDIKATORER	
Anställningsförhållanden och arbetsvillkor	
LA1 Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform och region	43
LA4 Procent av arbetsstyrkan som omfattas av kollektivavtal	100 %
LA13 Sammansättning av styrelse och ledning nedbruten på kön och åldersgrupp	42
Mänskliga rättigheter	
HR1 Procentuell andel betydande investeringsbeslut som krav gällande mänskliga rättigheter	100 %
Organisationen i samhället	
S05 Politiska ställningstaganden och delaktighet i politiska beslutsprocesser och lobbying	19, 21

KONTAKT

Lina Lilja
lina.lilja@svenskakyrkan.se

Kyrkokansliet i Uppsala
Tfn 018-16 95 00
Adress: Svenska kyrkan, 751 70 Uppsala

Kyrkostyrelsen

SVENSKA KYRKAN PÅ NATIONELL nivå tar ansvar för kyrkans gemensamma angelägenheter i fråga om inomkyrklig normgivning, överprövning av beslut, gemensam information, utbildning, samråd samt ekumeniska relationer, internationell diakoni och mission. Till uppgiften hör också att vara kyrkans röst utåt såväl i det svenska samhället som internationellt. Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ men får inte besluta i sådana enskilda frågor som det är en församlings eller ett stifts uppgift att besluta i.

Kyrkomötet utser en kyrkostyrelse som leder och samordnar förvaltningen av den nationella nivåns uppgifter enligt bestämmelser i kyrkoordningen. Kyrkostyrelsen företräder trossamfundet Svenska kyrkan, t.ex. genom remissvar, uttalanden och officiella kontakter. I teologiska och ekumeniska frågor samråder kyrkostyrelsen med biskopsmötet. Andra

vanliga ärenden rör kyrkorätt, information och ekonomi.

Kyrkostyrelsen verkställer de uppdrag som kyrkomötet ger och kan lämna skrivelser till kyrkomötet med olika förslag. Varje år lämnar kyrkostyrelsen verksamhetsplan och årsredovisning för den nationella nivån till kyrkomötet.

Enligt kyrkoordningen ska kyrkostyrelsen eller något annat organ som kyrkomötet bestämmer;

- stödja stiftens arbete för utveckling av församlingslivet,
- ansvara för Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder,
- svara för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund,
- samordna Svenska kyrkans och dess församlingars ansvar för internationell mission och internationell diakoni,
- ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna och bestämma utbildningsplanerna för dessa samt

se till att de kyrkliga grundutbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning

- svara för det kyrkliga utjämningsystemet,
- ha hand om övergripande frågor när det gäller Svenska kyrkans gemensamma datasystem,
- främja forskning av betydelse för Svenska kyrkan och
- verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv, som främjar dialog kring religion och livstolkning.

Kyrkostyrelsen består av ärkebiskopen och fjorton ledamöter med lika många ersättare, som väljs för en period på fyra år. Dessutom väljs en annan biskop som ersättare för ärkebiskopen. Kyrkostyrelsens ordförande är ärkebiskopen, och därtill finns två vice ordförande. Det dagliga arbetet på kyrkostyrelsens kansli leds av generalsekreteraren, som utses av kyrkostyrelsen.

Kyrkostyrelsen 2012

SVENSKA KYRKANS KYRKOSTYRELSE 2010–2013

Främre raden, fr v:

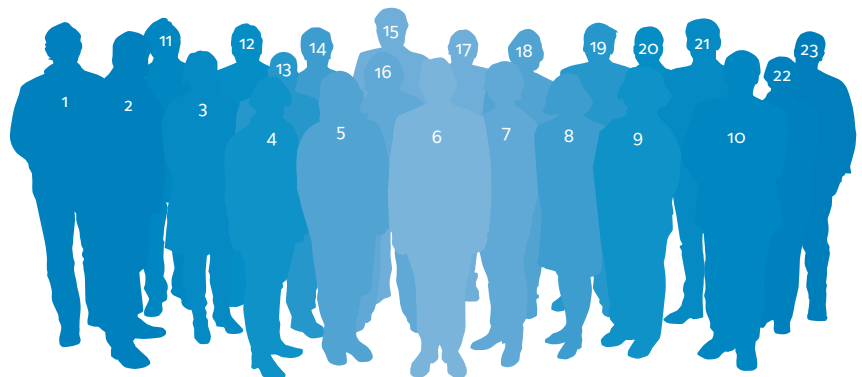
1. Lennart Sacrédeus
2. Uhlf Skoglund (ers)
3. Birgitta Halvarsson
4. Iréne Pierazzi
5. Annette Lundquist Larsson
6. Ärkebiskop Anders Wejryd (ordf)
7. Ingrid Smittsarve (2:e vice ordf)
8. Helena Nordvall (ers)
9. Ulla Rickardsson (ers)
10. Karl-Gunnar Svensson (ers)

Bakre raden:

11. Per-Henrik Bodin (ers)
12. Bo Hanson
13. Birger Wernersson (ers)
14. Lars Johnsson
15. Mats Hagelin
16. Cecilia Brinck
17. Dag Sandahl (ers)

18. Britt Louise Agrell (ers)
19. Levi Bergström (1:e vice ordf)
20. Olle Burell
21. Sten Elmberg
22. Anna Lundblad Mårtensson
23. Erik Sjöstrand (ers)

Saknas på bilden: Nils Gårder och ersättarna Marta Axner, Anders Björkman, Celina Falk, biskop Esbjörn Hagberg (ers för ärkebiskopen), Bertil Persson och Mary Österström.

STYRELSEN FÖR TROSSAMFUNDET SVENSKA KYRKAN

UPPSALA DEN 23 APRIL 2013

ANDERS WEJRYD
ORDFÖRANDE

LEVI BERGSTRÖM

INGRID SMITTSARVE

ANNA LUNDBLAD MÅRTENSSON

IRÈNE PIERAZZI

NILS GÄRDER

ANNETTE LUNDQUIST LARSSON

LARS JOHNSSON

LENNART SACRÉDEUS

BIRGITTA HALVARSSON

MATS HAGELIN

OLLE BURELL

STEN ELMBERG

BO HANSON

CECILIA BRINCK

VÅR REVISIONSBERÄTTELSE HAR LÄMNATS

UPPSALA DEN 25 APRIL 2013

STAFFAN HOLMGREN
ORDFÖRANDE

BARBRO INGVALL

KARL-ERIK IVARSSON

GÖTE KARLSSON

ULLA DAHLBERG

INGEMAR ÅHS

STEFAN NORELL
AUKTORISERAD REVISOR, GRANT THORNTON

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

Vi har reviderat årsredovisningen för Trossamfundet Svenska kyrkan för år 2012 med undantag för sidorna 4-9 och 24-29.

Kyrkostyrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är kyrkostyrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som kyrkostyrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorernas ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Auktoriserade revisorn har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Övriga revisorer har utfört revisionen enligt god revisionsmed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa

beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur trossamfundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i trossamfundets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i kyrkostyrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Trossamfundet Svenska kyrkans finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kyrkomötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen och koncernredovisningen.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRORDNINGAR SAMT KYRKOORDNINGEN

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även reviderat kyrkostyrelsens förvaltning för Trossamfundet Svenska kyrkan för år 2012.

Kyrkostyrelsens ansvar

Det är kyrkostyrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt kyrkoordningen.

Revisorernas ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsmed i Sverige och med iakttagande av särskilda föreskrifter i kyrkoordningen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i trossamfundet för att kunna bedöma om någon ledamot av kyrkostyrelsen har handlat i strid med kyrkoordningen eller årsredovisningslagen.

Vi anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att kyrkomötet beviljar kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

UPPSALA DEN 25 APRIL 2013

STAFFAN HOLMGREN
ORDFÖRANDE FÖR REVISIONEN

GÖTE KARLSSON

BARBRO INGVALL

KARL-ERIK IVARSSON

ULLA DAHLBERG

INGEMAR ÅHS

STEFAN NORELL
AUKTORISERAD REVISOR

FÖR DIG SOM VILL VETA MER

MER OM SVENSKA KYRKAN

Har du frågor om livet och döden, eller behöver du någon att prata med? Kanske vill du engagera dig och hjälpa till för att göra världen lite bättre? Svenska kyrkan är en gemenskap och erbjuder ett sammanhang, där du kan möta andra och fördjupas i din tro. Ditt och andras engagemang och stöd är viktigt för kyrkan. Alla kan bidra på något sätt.

I Svenska kyrkans breda verksamhet är du välkommen, oavsett vem du är. Hör av dig till din församling eller till Svenska kyrkans informationsservice. Kontaktuppgifter till din församling hittar du på www.svenskakyrkan.se.

LÄS MER OM SVENSKA KYRKAN

www.svenskakyrkan.se

SVENSKA KYRKANS INFORMATIONSSERVICE

E-POST: info@svenskakyrkan.se

TEL: 018-16 96 00

POSTADRESS: Svenska kyrkan, 751 70 Uppsala

FÖR GÅVOR TILL DET INTERNATIONELLA ARBETET:

Plusgiro: 90 01 22-3

Bankgiro: 900-1223

SKATTEREDUKTION FÖR GÅVOR

Från 2012 finns en ny lag som innebär att privatpersoner kan få skattereduktion för vissa gåvor till godkända organisationer. Trossamfundet Svenska kyrkan är en av de godkända organisationerna. Svenska kyrkan är godkänd gåvomottagare för ändamålet "hjälpverksamhet bland behövande" vilket innebär att gåvor till det internationella arbetet och till Svenska kyrkan i utlandet får dras av, med vissa undantag.

Det här gäller för att få skattereduktion:

- Varje gåva måste vara på minst 200 kronor.
- På ett år måste givaren ge minst 2 000 kronor. En givare kan ge till flera olika godkända organisationer och ändamål om gåvorna tillsammans blir minst 2 000 kronor under ett år.
- Det går att få skatteavdrag på gåvor upp till 6 000 kronor per år, det vill säga skatteavdraget kan bli högst 1 500 kronor per år.
- Skattereduktionen är 25 procent och gäller för gåvor registrerade från och med 26 april 2012.

För att ge sms-gåvor efter 1 feb 2013 måste du registrera ditt mobilnummer hos operatören genom att skicka WW till 71798. Då kan du ge 50 kronor till Svenska kyrkans internationella arbete genom att skicka ordet HUNGER till 729 50 och betala med mobilfaktura. Läs mer på www.wywallet.se.

BILDGALLERI ÅR 2012

Sid 4
Ärkebiskop Anders Wejryd
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Sid 17
Barn och unga – ärkebiskopens möte 2012 i Uppsala
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Sid 23
FOTO: KRISTINA STRAND LARSSON

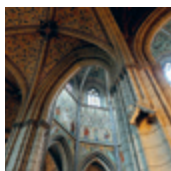
Sid 8
Generalsekreterare
Helén Ottosson Lovén
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Sid 17
ILLUSTRATION: NATALIE ROOSLIEN

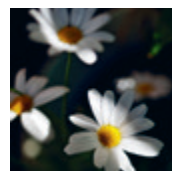
Sid 23
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Sid 9
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Sid 17
Barn och unga – ärkebiskopens möte 2012 i Uppsala
FOTO: JOSEFIN CASTERYD/IKON

Sid 25
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Sid 11
Prinsessan Estelles dop
FOTO: CLAUDIO BRESCIANI/SCANPIX

Sid 18
Svenska sjömanskyrkan i London under Paralympics 2012
FOTO: ARNE LARSSON/IKON

Sid 27
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Sid 12
Världens fest, Malmö
FOTO: JOSEFIN CASTERYD/IKON

Sid 18
Ingrid Betancourt besöker Se människan-scenen på Bok & Bibliotek i Göteborg 2012
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Sid 29
FOTO: SE SID. 29

Sid 13
Barn i Arauca, Colombia
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Sid 21
Kyrkomötet
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

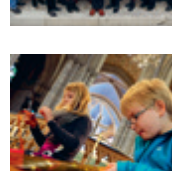
Sid 55
Kyrkostyrelsen
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

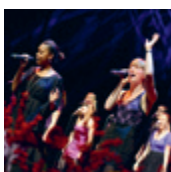
Sid 15
Världens fest, Malmö
FOTO: JOSEFIN CASTERYD/IKON

Sid 23
Liberia
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Sid 58
Barn och unga – ärkebiskopens möte 2012 i Uppsala
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Sid 17
Barn och unga – ärkebiskopens möte 2012 i Uppsala
FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Sid 23
Indien
FOTO: LEIF GUSTAFSSON

MILJÖMÄRKT Trycksak
341142

Svenska kyrkans årsredovisning 2012 är en miljömärkt trycksak.

Papperet som har använts för Svenska kyrkans årsredovisning 2012 är FSC-märkt.

PRODUKTIONSFAKTA

TEXT: Kyrkokansliet

BILD: IKON, Svenska kyrkans bildbank, där ej annat anges

REDAKTÖR: Carolina Alpin, kyrkokansliet

BITRÄDANDE REDAKTÖR: Maria Svensk, kyrkokansliet

BILDREDAKTÖR: Magnus Aronson

PRODUKTION OCH TRYCK: Ineko AB

Fler exemplar kan beställas från:

Informationsservice

Svenska kyrkan, 751 70 Uppsala

E-POST: info@svenskakyrkan.se

TEL 018-16 96 00

ARTIKELNR: SKI3026

